КПСС XXV СЪЕЗДИНИ МУНОСИБ КУТИБ ОЛАМИЗ

Бутун дунё пролетарлари, бирлашингиз!

ТОШКЕНТ ҲАҚИҚАТИ

ЎЗБЕКИСТОН КОММУНИСТИК ПАРТИЯСИ ТОШКЕНТ ОБЛАСТЬ КОМИТЕТИ ВА МЕҲНАТКАШЛАР ДЕПУТАТЛАРИ ТОШКЕНТ ОБЛАСТЬ СОВЕТИНИНГ ОРГАНИ

22-ЙИЛ ЧИҚИШИ.

№ 102 (5451).

24 МАЙ ШАНБА

1975 ЙИЛ.

Баҳоси 2 тийин.

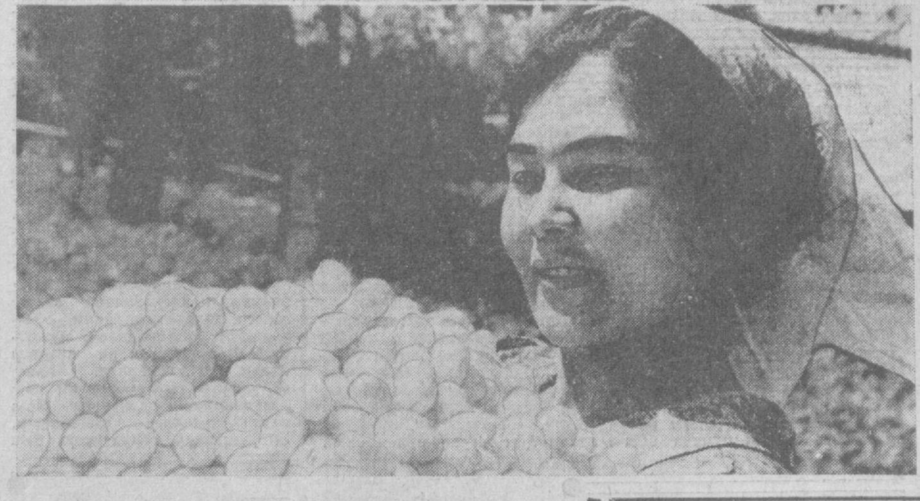

САЙЛОВЧИЛАР БИЛАН УЧРАШУВЛАР

Республикада Ўзбекистон ССР Олий Совети депутатлигига номзодларнинг сайловчилар билан учрашуви давом этмоқда.

Олот районининг марказида жойлашган «Дўстлик» кинотеатри биносида **173-Олот** сайлов округидан Ўзбекистон ССР Олий Совети депутатлигига номзод, республика Министрлар Советининг раиси **Нормаҳонмади Жўраевич Худойбердиев** сайловчилар билан учрашди.

Ишончли вакил — «Ленинград» колхози партия комитетининг секретари Р. Хамидов ҳозир бўлганларни номзоднинг таржимаи ҳоли билан батафсил таништириб, сайлов куни сайловчиларни халқ муносиб вакиллари учун ўз овозларини беришга даъват этди.

Учрашувда сўзга чиққан «Шарқ юлдузи» колхозининг раиси К. Муродов, «Комсомолобод» совхозининг директори К. Болтаев, «Амубухараканалстрой» бошқармаси 1-кўчма механизациялашган колонна экскаваторининг машинисти Н. Хомяков, ёш сайловчи, савдо ходими С. Шарипова, район касалхонасининг врачи К. Рўзиева сўзга чиқиб, ҳозирги сайлов кампанияси КПСС Марказий Комитети 1975 йил апрель Пленуми қарорлари туфайли зўр меҳнат ғайрати ва сиёсий кўтаринкилик руҳи вазиятида ўтаётганлиги тўғрисида гапирдилар. Улар район меҳнаткашлари сайлов кунини партиянинг навбатдаги XXV съезди шарафига социалистик мусобақада янги-янги муваффақиятлар билан кутиб оладилар, деб астойдил ишонганликларини изҳор этдилар.

Н. Ж. Худойбердиев ишонч билдирганликлари учун самимий ташаккур изҳор этиб, менга кўрсатилган юксак шарафни оқлаш учун қўлимдан келган ҳамма ишни қиламан, деб сайловчиларни ишонтирди.

Оқтош шаҳридаги «Дўстлик» клубига **298-Нарпай** сайлов округи меҳнаткашларининг вакиллари келишди. Бу ерда сайловчилар Ўзбекистон ССР Олий Совети депутатлигига номзод, Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитетининг иккинчи секретари **Владимир Григорьевич Ломоносов** билан учрашдилар.

Ишончли вакил — «Қарноб» совхози партия комитетининг секретари Э. Назаровга сўз берилади. У тўпланганларга номзоднинг ҳаёти ва фаолияти тўғрисида сўзлаб бериб, сайловчиларни сайлов куни совет халқи содиқ ўғил-қизлари учун аҳил бўлиб овоз беришга даъват этди. Шундан кейин пахта тозалаш заводи партия бюросининг секретари Ф. П. Шаронова, Нарпай районидаги «Москва» колхозининг бригада бошлиғи Н. Бойсариев, 68-мактаб муаллимаси У. Г. Нацаренус, «Октябрь» колхозининг сут соғувчиси О. Давлатова, 2-ремонт-механика заводининг электр пайвандчиси У. Расулов сўзга чиқдилар. Нотиқлар округдаги барча сайловчилар республика давлат ҳокимияти олий органига сайловни меҳнатда янги муваффақиятлар билан кутиб олишга астойдил аҳд қилганликларини ва бу билан жонажон коммунистик партияга бўлган чексиз садоқатларини, КПССнинг навбатдаги XXV съездини муносиб кутиб олишга аҳд қилганликларини яна бир марта намойиш этишларини таъкидлаб ўтдилар.

Сайловчилар ҳузурида сўзга чиққан В. Г. Ломоносов уларга астойдил ташаккур изҳор этиб, билдирилган ишончни оқлаш учун бутун куч-ғайратимни сарфлайман, деб ишонтирди.

224-Нишон сайлов округи меҳнаткашларининг вакиллари Ўзбекистон ССР Олий Совети депутатлигига номзод — «Каршистрой» бошқармасининг «Гидрострой» тресги ғишт терувчилар бригадасининг бошлиғи **Нина Александровна Белобрицкая** билан учрашдилар.

458-Ленинобод сайлов округи меҳнаткашларининг вакиллари шу округдан Ўзбекистон ССР Олий Совети депутатлигига номзод, «Ленинобод» совхозининг тракторчиси **Жумахон Жақсимова** билан учрашдилар.

(ЎзТАГ).

«КУМУШ ТОЛА» ИЖОДКОРЛАРИ

Колхоз пиллакорларининг меҳнати шу кунларда янада кучайиб кетди. Улар меҳр билан етиштирилган пиллани давлат омборига топширмоқдалар. Калинин районидаги Куйбишев номли колхоз пиллакорлари ҳам бу йил зиммаларига улкан мажбуриятлар олишганди. Улар 140 қути қурт уруғидан пландаги 60 килограмм ўрнига 65 килограммдан аъло сифатли «кумуш тола» топшириш учун курашмоқдалар. Пилла қуртлари яхши тайёрланган хоналарда ишнинг кўзини билиб парваришланди. Натижада мўл ҳосил етиштирилди.

Колхозда биринчилар қаторида Асқар Очилов бошлиқ пиллачилик бригадаси аъзолари «кумуш тола» топширишга киришдилар. Илғор пиллакорлардан Кимё Турдиева, Меҳри Тошпўлатова, Бувиниса Лутфуллаева, Файзи Усмонова кабилар ҳар қути қурт уруғидан 80—100 килограммдан пилла топшириб катта муваффақиятларни қўлга киритдилар.

Суратларда: (юқоридан пастга) илғор пиллакорлардан Ф. Усмонова, С. Туроповалар. Зиммасидаги вазифани ошириб адо этган пиллакор М. Тошпўлатова.

Н. Тўраев фотолари.

ОБЛАСТЬ РАЙОНЛАРИДА ПИЛЛА ТАЙЁРЛАШНИНГ БОРИШИ ТЎҒРИСИДА ШУ ЙИЛ 23 МАЙГАЧА БЎЛГАН МАЪЛУМОТ

(халқ хўжалик планининг бажарилиши процент ҳисобида)

Биринчи стун — районлар, иккинчи стун — бир кунда, учинчи стун — мавсум бошидан бери

Бекобод	21,5	80,0
Янгийўл	12,6	33,0
Оққўрғон	10,1	18,9
Чиноз	8,5	11,7
Оржоникидзе	5,3	11,5
Калинин	8,5	8,5
Ўрта Чирчиқ	3,7	4,9
Юқори Чирчиқ	—	—
Бўка	—	—
Бўстонлиқ	—	—
Оҳангарон	—	—
Пискент	—	—
Область бўйича:	6,0	14,5

ҲУРМАТ ТАХТАСИ

Давлатга пилла топшириш планини бажарганликлари учун қуйидагилар область «ҲУРМАТ ТАХТАСИ»га ёзилдилар:

БЕКОБОД РАЙОНИ БЎЙИЧА

2-«Далварзин» совхози (директори **Қ. ҚОЗОҚБОЕВ**, партия ташкилотининг секретари **Н. ЖАББОРОВ**, ишчилар комитетининг раиси **С. АЛИҚУЛОВ** ўртоқлар). Совхоз 9200 ўрнига 9768 килограмм пилла топшириб, планни 106,0 процент бажарди.

3-«Далварзин» совхози (директори **И. АҲМЕДОВ**, партия ташкилотининг секретари **А. МУСАЕВ**, ишчилар комитетининг раиси **И. УМАРОВ** ўртоқлар). Совхоз 7500 ўрнига 7607 килограмм пилла топшириб, планни 101,4 процент адо этган.

1-«Далварзин» совхози (директори **И. СОТИВОЛДИЕВ**, партия ташкилотининг секретари **Ш. ҚЎШМОНОВ**, ишчилар комитетининг раиси **У. ИСАБОЕВ**). Совхоз 7200 килограмм ўрнига 7334 килограмм пилла топшириб, планни 101,8 процент бажарди.

Ойбек номли совхоз (директори **З. ҒОЗИЕВ**, партия ташкилотининг секретари **А. БУРГУТБОЕВ**, ишчилар комитетининг раиси **О. ХУДОЙБЕРДИЕВ**). Совхоз 7000 ўрнига 7026 килограмм пилла топшириб планни 100,3 процент бажарди.

ОҚҚЎРҒОН РАЙОНИ БЎЙИЧА

«Коммунизм» колхози (раиси **М. ТЎРАХЎЖАЕВ**, партия ташкилотининг секретари **А. ИЛЁСОВ**). 2350 килограмм ўрнига 2471 килограмм пилла топшириб планни 105,1 процент адо этди.

ЮБИЛЕЙ КЕЧАСИ

Асарлари бизнинг социалистик маданиятимиз ғурури бўлиб қолган, миллион-миллион кишилар онги ва қалбида ўрин олган ёзувчи учун умумхалқ муҳаббати — муносиб мукофотдир. Михаил Александрович Шолохов ана шундай буюк севгига лойиқ адиблардан. У коммунизмнинг юксак идеалларига хизмат қилган, совет адабиётини юксак чўққига кўтаришда беқиёс ҳисса қўшган ёзувчиларимизнинг олдинги сафида.

Кеча Москвадаги Катта театрда М. А. Шолохов туғилган куннинг етмиш йиллигига бағишланган юбилей кечаси бўлиб ўтди.

55 ЦЕНТНЕРЧИЛАР

«Коммунизм» совхози 1-бўлимнинг ўртоқ М. Давришев бошлиқ бригадаси ўтган йили мавжуд пахта майдонларининг ҳар гектаридан 51,8 центнердан ҳосил олган эди. Бу йил улар 25 гектар майдонда ҳосилдорликни гектар бошига 55 центнерданга етказиш учун курашмоқдалар.

Бригадада ҳозир ғўзага иккинчи ишлов берилмоқда. Яганалаш ва биринчи суғориш ишлари тугалланди. Коллектив ишчилари уруғлик канопнинг ҳар гектаридан 3,5 центнердан уруғ, 180 центнердан кўкпоя олиш учун курашмоқдалар. Бу экинлар ҳам дуркун ривожланмоқда.

Ғўза ва каноп ниҳолларига ишлов беришда ва суғоришда механизаторлардан Исмоил Шахпазов, сувчилардан Қўшали Мавлудов, Меҳрали Гусейновлар намуна кўрсатмоқдалар.

С. МУСТАФОЕВ,
Қуйи Чирчиқ райони.

СУВДАН ТЕЖАБ-ТЕРГАБ ФОЙДАЛАНАМИЗ

Колхозчиларимиз ипак қурти боқиш ишида фаол қатнашиб, яхши меҳнат қилдилар. Бу соҳадаги йиллик план қисқа вақтда муваффақиятли бажарилди. Колхозчилар энди ғўза парваришига сафарбар этилдилар. Бригадалар ўртасида бошланган социалистик мусобақа тобора авж оляпти.

Шербўта Деҳқонов хўжалигимизнинг ишбилармон, кекса деҳқонларидан ҳисобланади. У бир неча йилдан бери йирик бригадага бошчилик қилади.

Баҳорнинг қурғоқ келишига қараб бригадада иш қайтадан ташкил қилинди. Экишдан олдин пахта майдони суғориб чиқилди, ер етилиши билан уруғлик чигит ташланди. Шу туфайли барча майдонларда нам тезда йўқолмади. Уруғ униб чиқиши қийин бўлган ерларга чигит суви берилди, кейин культивация бошлаб юборилди. Ўғитлашга эътибор кучайтирилди. Шу вақт ичида йиллик норманинг 35—40 процентн миқдорида ўғит солинди. Натижа яхши бўлди.

Бир неча кун ичидаёқ барча майдонларда уруғ бир текисда ундириб олинди. Кейин эса яна парваришга киришилди. Культиваторларнинг деярли ҳамма иш органларидан тўғри фойдаланилди. Бегона ўтларга қарши кураш кучайди. Ниҳоллар тағи юмшатилиб, сифатли чопиқ қилинди. Шу туфайли ҳам ғўзалар кейинги кунларда яхши авж олиб кетди. Эндиликда бригада аъзолари қатор ораларига иккинчи марта комплекс ишлов беришяпти.

Ўтган йили ҳар бир гектар ердан 35 центнердан хирмон кўтарган бригада аъзолари бу йил 40 центнердан «оқ олтин» етиштириб, КПССнинг XXV съездини меҳнат зафарлари билан кутиб олишга ҳаракат қилишяпти.

Аҳмад Шерматов бошлиқ ва шунингдек бошқа бригадаларда ҳам мўл ҳосил етиштириш ва зиммага олинган мажбуриятни бажариш юзасидан қизғин иш олиб борилмоқда. Колхозчилар ҳар гектар ерда камида 100—120 минг туп кўчат бўлишига эришамиз, дейишяпти.

Колхоз правленияси, партия ташкилоти, коммунистлар, комсомолларни дала ишларига тўла жалб қилиб, ҳар бир ишнинг сифатли бўлиши устидан назорат ўрнатдилар.

Бизда бажарилган ишни аниқ ҳисобга олиш йўлга қўйилди. Илғорларга мукофотлар бериш ва рағбатлантириш амалга оширилмоқда. Сувчи ва механизаторларга ғамхўрлик ҳар қачонгидан ҳам яхшиланди. Сувдан фойдаланиш назорат остига олинган. Ҳар бир литр сувнинг тежаб-тергаб сарфланиши учун ҳаракат қиляпмиз. Авваллари кўпчилик бригадаларда ҳар 300—400 метрдан ўқариқ олинарди. Бу эса баъзи карталардаги ғўзаларнинг кўллаб сув ичишига сабаб бўлса, баъзи ниҳоллар эса ўз вақтида сув ичолмасди.

Бундай хатолик такрорланмаслигига ҳаракат қиляпмиз. Ҳар 100—120 метрдан ўқариқ олинаётир. Бу эса анча фойдали. Сув карта охирига етиши билан бошқа қаторларга таралипти. Ҳавонинг иссиқ келиши туфайли бу ишни ниҳоятда тезкорлик билан бажарилиши учун қаттиқ интизом ўрнатилди. Ҳар бир 10—15 литр сувга биттадан сувчи ажратилди. Абдумалик Ҳасанов, Мусуржон Шерматов каби сувчиларимиз сувдан тежаб-тергаб фойдаланишлари туфайли ўзларига берилган топшириқни бир ярим икки баравардан бажаришяпти.

Сувдан фойдаланишнинг ниҳоят даражада муҳим аҳамиятга эга эканлигини ҳисобга олиб, иш икки сменада ташкил этилган. Сувчиларга иссиқ овқатлар тайёрланяпти, далада ётиб ишлашлари учун шароитлар яратиб берилди. Шийпонларимиз анча тартибга келтирилди. Сувчилар дам олиш билан бирга карталарга сув оқишидан кўз-қулоқ бўлиб туришибди. Сувчиларга ҳақ тўлашнинг прогрессив методлари амалга оширилди. Ҳар гектар ердаги ғўзани сифатли суғориб, сувнинг исроф бўлишига йўл қўймаган сувчиларга ўн сўмдан ҳақ тўлаш амалга оширилди.

Оллоберди Ҳасанов, Абдулла Маматқулов, Маъмур Маматқуловларга ўхшаган ўз касбининг усталари техникадан моҳирлик билан фойдаланаётирлар. Ғўза томирлари юмшоқ тупроқда, кўпроқ ҳаво олишга эришилаётир. Ўсимликларнинг аҳволига қараб ғўзалар культивация қилинмоқда.

Ўтган йилга нисбатан ғўзамиз анча кечки. Ҳали шонага тўла кирганича йўқ. Ҳозир ерда кўпроқ нам сақланишига эътибор беряпмиз. Қилинган ишлар ҳар ўн кунда якунланиб, илғорларнинг тажрибалари оммалаштириляпти. Йўл қўйилган камчиликлар зудлик билан тузатилиб ривожи паст ғўзаларни олдингилар қаторига етказиб олиш учун қўшимча ишлов беряпти.

КПСС XXV съездини муносиб меҳнат ғалабалари билан кутиб олиш учун курашаётган пахтакорларимиз ҳар гектар ердан мўл ҳосил етиштириш юзасидан олган социалистик мажбуриятларини сўзсиз бажариш учун янада фидокорона меҳнат қиладилар.

М. БЕГМАТОВ,
Бекобод районидаги «Коммунизм» колхозининг раиси.

Суратда: (чапдан) механизатор М. Деҳқонов, колхоз партия ташкилотининг секретари И. Шукуралиев ва қирқ центнерчи бригада бошлиғи, халқ контроли группасининг аъзоси Ш. Деҳқонов ўртоқлар иш сифати тўғрисида суҳбатлашмоқдалар.

Т. Маҳкамов фотоси.

СССР ОЛИЙ СОВЕТИ ПРЕЗИДИУМИНИНГ ФАРМОНИ

КОМПОЗИТОР В. П. СОЛОВЬЕВ-СЕДОЙГА СОЦИАЛИСТИК МЕҲНАТ ҚАҲРАМОНИ УНВОНИ БЕРИШ ТЎҒРИСИДА

Совет музика санъатини ривожлантиришдаги катта хизматлари учун композитор **Василий Павлович Соловьев-Седойга Социалистик Меҳнат Қаҳрамони** унвони берилиб, **Ленин** ордени ҳамда **«Ўроқ ва Болға»** олтин медали топширилсин.

СССР Олий Совети Президиумининг Раиси
Н. ПОДГОРНИЙ.

СССР Олий Совети Президиумининг Секретари
М. ГЕОРГАДЗЕ.

Москва, Кремль.
1975 йил 22 май.

ВЦСПС ПЛЕНУМИ

22 майда ВЦСПСнинг VIII пленуми бўлиб ўтди.

ВЦСПС секретари П. Т. Пименов «Совет касаба союзларининг чет мамлакатлар касаба союзлари билан алоқаларни амалга ошириш соҳасидаги иши ҳақида» доклад қилди.

Пленум иштирокчилари КПСС Марказий Комитети 1975 йил апрель Пленумининг партия XXV съездини чақириш тўғрисидаги қарори меҳнаткашларнинг ишлаб чиқариш ғайратини ва ижтимоий активлигини янада ошириб юборганлигини таъкидлаб ўтдилар. Партия XXV съездини муносиб кутиб олиш учун социалистик мусобақа тобора кенг қулоч ёзмоқда.

Пленум КПСС Марказий Комитетининг, Сиёсий бюронинг, КПСС Марказий Комитети Бош секретари ўртоқ Л. И. Брежневнинг КПСС XXIV съезди қарорларини, шу съездда қабул қилинган тинчлик программасини амалга ошириш соҳасидаги фаолиятини батамом тўла-тўкис маъқуллади.

Докладда ва музокараларда сўзга чиққан кишиларнинг нутқларида совет касаба союзлари чет мамлакатларнинг касаба союзлари билан алоқаларни амалга ошириш соҳасида эришилган натижалар даставвал халқаро вазиятда юз берган улкан ижобий силжишлар туфайли мумкин бўлганлиги таъкидлаб ўтилди.

ВЦСПС пленуми совет касаба союзлари бундан кейин ҳам ўзининг халқаро фаолияти билан КПССнинг ташқи сиёсат йўлини муваффақиятли амалга ошириш учун кўмаклашишга бутун куч-ғайратини сарфлай беради, деб Совет Иттифоқи Коммунистик партияси Марказий Комитетини ишонтирди.

Мазкур масала юзасидан қарор қабул қилинди.

Пленум ташкилий масалаларни қараб чиқди. Пленум А. Н. Шелепинни унинг илтимосига мувофиқ ВЦСПС раиси ва президиуми аъзоси лавозимидан озод қилди.

Биринчи давлат подшипник заводининг ишчиси, КПСС Марказий Комитетининг аъзоси, СССР Олий Советининг депутати, Социалистик Меҳнат Қаҳрамони А. В. Викторов ВЦСПС секретари ва президиум аъзоси қилиб бир овоздан сайланди.

(ТАСС).

ЭРТАГА БУТУНИТТИФОҚ КИМЁГАРЛАР КУНИ

ПАХТАКОРЛАРГА МАДАДКОРМИЗ

Бугун бепоён мамлакатимиз шаҳар ва қишлоқлари узра яна бир байрам тантаналари баралла янграйди. Бутун совет кишилари халқ хўжалигининг етакчи тармоқларидан бири бўлган химия саноати ходимлари кунини нишонлайдилар. Бу байрамнинг таъсис этилиши мўъжизакор касб эгаси бўлган, ўзининг машаққатли ва олийжаноб меҳнати билан мамлакатимиз куч-қудратини мустаҳкамлашга, халқимиз фаровонлигини оширишга, коммунизмнинг моддий-техника базасини яратишга салмоқли ҳисса қўшаётган кимёгарлар ҳақида қилинаётган ғамхўрликнинг ёрқин намунасидир.

Бутун мамлакатимиз кимёгарлари қатори областимиз химия саноати ходимлари Коммунистик партия ва Совет ҳукуматининг халқ хўжалиги бу тармоғини ривожлантириш, кимёгарлар меҳнатини енгиллаштириш, маданий-маиший турмуш шароитини яхшилаш ҳақида қилаётган ғамхўрликларига меҳнатда янги-янги зафарларни қучиш билан жавоб беришга астойдил ҳаракат қилмоқдалар.

КПСС Марказий Комитетининг апрель Пленуми қарорлари, жонажон Коммунистик партиянинг навбатдаги XXV съездини чақириш ҳақидаги хушхабар коллективимиз куч-ғайратини янада мавж урдириб юборди. Барча цехлар, участкалар, бригадалар ва ишчилар мамлакатимиз коммунистларининг бу улкан анжуманини муносиб нишонлаш учун ҳозирданоқ социалистик мусобақа байроғини баланд кўтармоқдалар.

Корхонамиз ишчи-хизматчилари ўз имкониятларини ҳисоблаб чиқиб, зиммаларига йил бошида қабул қилинганидан анча оширилган мажбуриятлар қабул қилишди. Маҳсулот реализацияси ҳажми бўйича беш

ЧИРЧИҚ ЭЛЕКТРОХИМИЯ КОМБИНАТИ КАСАБА СОЮЗ КОМИТЕТИ РАИСИНИНГ ЎРИНБОСАРИ А. МАҲМУДОВ БИЛАН СУҲБАТ

йиллик топшириқни шу йилнинг 15 ноябригача бажаришга сўз бердик. Меҳнат унумдорлиги эса беш йиллик топшириғидагига нисбатан 2 процент оширилади. Пландагидан ташқари минглаб тонна аммиак ва 40 минг тонна минерал ўғит ишлаб чиқарилади ҳамда мамлакатимиз пахтакорларига етказиб берилади. Фаолиятимиз техник-иқтисодий кўрсаткичларини яхшилаш ҳисобига 400 минг сўмлик қўшимча фойда олиш ниятимиз бор. Ҳатто, келгуси йилнинг январь-февраль ойлари учун ҳам аниқ марралар белгиладик. Коллективимиз ана шу икки ой ичида қўшимча 8 минг тонна минерал ўғит ишлаб чиқариш режасини тузиб қўйди. Шу мақсадда прогрессив технология ва усуллар кенг жорий қилинаяпти. Меҳнатда юксак кўрсаткичларга эришаётган кимёгарларнинг илғор иш усулларини оммалаштиришга алоҳида эътибор берилмоқда. Айни вақтда ишлаб чиқаришни юксалтириш, маҳсулот сифатини яхшилаш ва таннархини арзонлаштириш, меҳнат унумдорлигини оширишга қаратилган жуда кўп тадбирлар кўрилмоқда. Янги ишлаб чиқариш қувватларини фойдаланишга топшириш назарда тутилмоқда. Қатор жараёнлар такомиллаштирилаяпти. Айрим асбоб-ускуналар модернизация қилинмоқда.

Шунинг учун ҳам ишчи-хизматчиларимизнинг меҳнат натижаси кўнгилдагидек бўлаяпти. Минерал ўғитлари ишлаб чиқариш планлари ой сайин зиёдаси билан адо этилмоқда. Социалистик мажбуриятлар ҳам шараф билан бажариляпти. Ҳар ойда қўшимча минглаб тонна ўғит колхоз, совхозларга етказиб бериляпти. Шу туфайли ҳам эртага нишонланадиган ўз байрамимизга муносиб меҳнат совғалари билан келяпмиз.

Коллективимиз маҳсулот реализация қилишда графикдагидан бир неча кун олдин боряпти. Буни ўтган тўрт ойдаги ишимиз якунларидан ҳам яққол кўрса бўлади. Шу ойлар давомида маҳсулот реализация қилиш ҳажми 102,7 процент қилиб адо этилди. Пландагидан ташқари 17,5 минг тоннадан кўпроқ минерал ўғитлари ва юзлаб тонна аммиак ишлаб чиқарилди. Меҳнат унумдорлиги эса ўтган йилнинг шу давридагига нисбатан 5,3 процент ошди.

Байрамимиз арафасида коллективимиз эришаётган ютуқларга салмоқли ҳисса қўшаётган цехлар, участкалар, бригадалар ва айрим ишчилар ҳақида илиқ сўзлар айтгинг келади. Уларнинг ғайрат-шижоати, меҳнатга коммунистик муносабати, зиммасидаги вазифани сидқидилдан бажаришлари, тинмай ижодий изланишлари туфайли фаолиятимиз натижалари салмоқли бўлмоқда. Ҳаво тақсимлаш, электр таъминоти, катализатор, компрессор, 51-, 53- ва бошқа цехлар шулар жумласидандир. Бу цехларнинг коллективлари социалистик мусобақада доим пешқадамлик қилмоқдалар, мажбуриятларини тўла ва зиёдаси билан адо этишаяпти. Айниқса, электр таъминот цехи коллективининг фидокорона меҳнати тахсинга сазовордир. Энергетиклар сурункасига беш ойдан бери цехлар ўртасидаги мусобақада энг юксак натижага эришмоқда ва дипломлар ҳамда пул мукофотлари билан тақдирланяпти.

Комбинатимизда мўъжизакорлик касбини улуғлаётган, унга доғ туширмасдан обрўсини тинимсиз ошираётган, меҳнатда, аҳлоқ-одобда кўпчиликка намуна бўлиб келаётган ишчилар жуда кўп. Байрамимиз арафасида ишлаб чиқариш илғорларидан 40 киши комбинат «Ҳурмат тахта»сига ёзилди. Улар орасида метан конверсияси цехининг катта аппаратчиси Г. Пороскун, 3-цех аппаратчиси Р. Раимов, 20-цехнинг катта аппаратчиси В. Шагин, ҳаво тақсимлаш цехининг мастер-технологи В. Мурина, 53-цехнинг катта аппаратчиси А. Кильдишева ва бошқалар бор. Ишлаб чиқариш илғорларидан 38 киши «Тўққизинчи беш йиллик зарбдори» кўкрак нишонини олишга муяссар бўлдилар. Токарь Г. Бочков, машинист П. Ростовцев, электромонтёр А. Пушкарева, прессловчи В. Питомцев ва бошқалар шулар жумласидандир.

Корхонамиз ишчи-хизматчилари ўз байрамларига арзигулик меҳнат совғалари билан келдилар. Лекин, ҳали олдимизда катта вазифалар турибди, якунловчи йилни ва умуман тўққизинчи беш йиллик топшириғини мажбуриятда белгиланган муддатда бажариш учун коллективимиз барча имкониятлар, резервларни қидириб топиши ва улардан оқилона фойдаланиши керак. Буни яхши тушунган мўъжизакорларимиз бундан буён ҳам қишлоқ хўжалиги ва айниқса, пахтачилик эҳтиёжлари учун минерал ўғитлар етказиб беришни кўпайтириб, сифатини яхшилаш, таннархини арзонлаштиришга астойдил ҳаракат қиладилар.

ҚИМЁГАР

Бормоқда кўчада кимёгар,
Мағрур, шод, қалбида чўнг виқор.
Кутар уни ўз корхонаси,
Бахт маскани—парвонаси.
Дарбозалар очилар катта, —
Юраклардай сахий ҳимматда.
Дўст даврада тўри—уники...
Юракларнинг қўри—уники...
Ҳадемаёқ меҳнат бошланар,
Меҳнатга жасурлар ташланар!
«Ҳужум»нинг бошида бригадир,
Йигитлар вобаста, биргадир.
Жонини аямай шоввозлар,
Ғайратда қилишар парвозлар.
Шу зайил зафарга боришар,
Шу зайил оппоқ тонг ёришар.
Цехларнинг калити буралар,
Самода тутунлар таралар.
Илм-фан даҳоси амалда,
Тилсимот қолади қамалда.
Ижодкор, азамат кимёгар,
Ҳар зумда уларга иқбол ёр.
Осонми йўқдан бор айламоқ!
Турли хил маҳсулот тойламоқ...
Беш йиллик юклари қўлларда,
Вагонлар шашқатор йўлларда.

Бажарилган план, лимитлар:
Газлама, озуқа, ўғитлар,
Маъданлар, ишқорлар, бўёқлар.
Жўнайди, ёнади маёқлар...
Маҳсулотлар—ҳаммаси нодир,
Мўъжиза ишларга кўп қодир.
Уларни кутишар ҳар ерда,
КамАЗда, Мирзачўл, Помирда...
Кимё — бу демак ноз-неъмат,
Кимё — бу демак пурҳикмат.
Мўлу-кўл ризқи-рўз эл учун,
Кимё кўрсатар ўз кучин.
Буни яхши билар кимёгар,
Шунингчун қучар у зўр зафар.
...Бормоқда кўчада кимёгар,
Мағрур, шод, қалбида чўнг виқор.
Советлар юртининг ишчиси, —
Буюк бир мамлакат кишиси.
Шу юрт деб у аъло ишлайди,
Олға алп қадамлар ташлайди.
Шунингчун унга ёр болқишлар,
Шарафлар, шон-шуҳрат,
олқишлар!..

Раҳим УМАРИЙ

Олмалиқ химия заводи республикамиздаги йирик корхоналардан бири. Бу ерда аммофос ўғитлари ишлаб чиқарилади. Корхона коллективи КПСС XXV съезди шарафига оширилган мажбурият олиб, бу йил пландан ташқари 37 минг тонна минерал ўғит тайёрлашга аҳд қилди. Юқоридаги суратда: пешқадам аппаратчилар Е. Юн, А. Потехин, Р. Фатхулин, В. Скурлатова ва В. Ан ўртоқлар.

Пастда: Олмалиқ рўзғор химияси заводи пешқадам аппаратчиси О. Хожнахмедов.

И. Глауберзон ва В. Сироткин фотолари.

ЖАҲОН ЯНГИЛИКЛАРИ

АЛВАРО КУНЬЯЛНИНГ НУТҚИ

ЛИССАБОН, 23 май. (ТАСС). Португалия Коммунистик партиясининг Бош секретари Алваро Куньял миллий телевидение орқали сўзга чиқиб, ҳозирги вақтда демократик режим Португалияда эндигина вужудга келганлигини ва ҳозирча унинг қандай конкрет шакл олишини аниқ айтиб бўлмаслигини уқтириб ўтди. Коммунистлар ҳозирги режим шароитида партиялар ўртасида кенг иттифоқ бўлишини истайдилар.

Аммо ҳозирги вақтда шу иттифоқни давом эттириш, уни сақлаб қолиш мумкинми, деган саволни ўртага ташламоқдамиз. Ҳозирги революцион иттифоқ революцион жараёнга зид бўлмаган, турли сиёсий партиялар энг муҳим масалада—революция кучлари мамлакатни ривожлантириш соҳасида ўз олдиларига қўйган мақсадларга розилик билдирган тақдирдагина ўзининг ҳаётий кучини сақлаб қола олади.

Мақсадлар бир-бирига монанд бўлмаган тақдирда бу иттифоқ пуч нарса бўлиб қолади. Лекин воқеаларнинг бундай ривожи янги ва жиддий проблемаларни келтириб чиқаради.

Коммунистлар мамлакатдаги ижтимоий ва сиёсий кучларнинг энг хилма-хил кучларнинг кенг миқёсдаги бирлигига тарафдордир. Лекин бундай бирликка фақатгина коммунистлар эмас, балки ҳамма тарафдор бўлиб чиқиши керак.

ПРЕЗИДЕНТНИНГ ЖАВОБЛАРИ

ПАРИЖ, 22 май. (ТАСС). Франция президенти В. Жискар Дъ Эстэн Елисей саройида журналистлар билан учрашди ва жумладан, ташқи сиёсатга доир бир қанча саволларга жавоб берди.

Президент Совет-Франция муносабатларига тўхталиб, 1974 йил декабрь ойида КПСС Марказий Комитети Бош секретари — Л. И. Брежнев билан учрашувини назарда тутган ҳолда бу муносабатлар Рамбўйе руҳига содиқ бўлиб қолади, деб таъкидлади.

Ғарбий Европага «Совет ҳарбий таҳдиди» тўғрисида — Хитой Халқ Республикаси давлат кенгаши бош министрининг ўринбосари Дэн Сяо-Пин нинг қилган машъум даъвоси хусусида сиз қандай фикрдасиз, деган саволга жавобан В. Жискар Дъ Эстэн, мен бундай нуқтаи-назарга қўшилмайман ва Совет Иттифоқи Европага нисбатан агрессив ниятда эмас, деб айтди. Л. И. Брежнев билан бўлган учрашувлар ва суҳбатлар унинг бу фикрини яна бир марта қувватлаганлигини айтди.

Президент «мустақил Европа мудофааси»ни вужудга келтириш планига тўхталиб, бу план ГФРда жойлаштирилган француз қўшинларини тактик атом қуроли билан қуроллантиришни назарда тутади, деб айтди. Бу ҳозирги вақтда амалга оширилиши зарур бўлган проблема эмас, деди у. Чунки, биринчидан, унинг сўзига қараганда СССРда бунга жавобан ташвишлар келиб чиқиши мумкинлиги, иккинчидан, ғарбий Европадаги баъзи давлатлар АҚШ билан биргаликда яхлит мудофаани уюштиришни афзал кўрмоқдалар ва бундай яхлит мудофаада Франция қатнашиш ниятида эмас.

Европада хавфсизлик ва ҳамкорлик масалаларига бағишланган кенгаш хусусида В. Жискар Дъ Эстэн бу кенгаш шу йил муваффақиятли якунланади, деган фикрни билдирди.

Президент Бельгия қиролининг таклифига биноан май ойи охирларида шимолий Атлантика иттифоқининг олий даражадаги кенгаши сессияси иштирокчилари шарафига бериладиган зиёфатда қатнашажагини айтди.

САМИМИЙ ВАЗИЯТДА

ВАРШАВА, 22 май. (ТАСС). Польша Бирлашган ишчи партияси Марказий Комитетининг биринчи секретари Э. Герек кеча Варшава шартномасида қатнашувчи давлатлар бирлашган қуролли кучлари ҳарбий кенгаши мажлисининг иштирокчиларини — Варшава шартномасида қатнашувчи давлатлар Бирлашган Қуролли Кучларининг бош қўмондони Совет Иттифоқи Маршали И. И. Якубовскийни, Бирлашган Қуролли Кучлар штабининг бошлиғи армия генерали С. М. Штеменкони ҳамда ҳарбий кенгашнинг айрим миллий армиялар вакиллари бўлган бошқа аъзоларини қабул қилди.

Э. Герек мудофаа потенциали ва жипслиги социалистик ҳамдўстлик мамлакатларининг хавфсизлиги учун муҳим аҳамиятга эга бўлган бирлашган қуролли кучларга ПБИПнинг, давлат маъмурлари ва Польша халқининг чуқур миннатдорчилигини изҳор қилди. Польша деди у, Варшава шартномасида қатнашувчи давлатлар мудофаа қудратини мустаҳкамлаш ва такомиллаштиришга бундан буён ҳам актив ёрдам бераверади, деди у. ПБИП Марказий Комитетининг биринчи секретари халқаро кескинликни юмшатиш жараёнини ривож топдириш ва чуқурлаштиришда Варшава шартномасида қатнашувчи давлатларнинг ягона изчил тинчликсевар йўли муҳим роль ўйнашини айтди.

ПБИП Марказий Комитети Сиёсий бюросининг аъзоси, ПХР Министрлар Советининг раиси П. Ярошевич, ПБИП Марказий Комитети Сиёсий бюросининг аъзоси, ПХР миллий мудофаа министри армия генерали В. Ярузельский ва бошқа расмий кишилар қатнашган учрашув самимий вазиятда ўтди.

АФРИКА ХАЛҚЛАРИНИНГ МИЛЛИЙ ОЗОДЛИК КУРАШИ

Ҳар йили барча прогрессив инсоният томонидан 25 майда нишонланадиган Африка озодлиги куни муносабати билан АПН мухбири Владимир Генералов СССР Фанлар Академияси Африка институтининг директори, СССР Фанлар Академиясининг мухбир аъзоси Василий Григорьевич Солодовников билан суҳбатлашди.

— Ҳозир Африка жанубдаги ирқчилик режими ва ғарбдаги испан мустамлакачилигининг қолдиқларини ҳисобламаганда озод бўлиб қолди. Португалия мустамлака империяси тугатилди, Яшил Бурун ороллари, Сан-Тома ва Принсипи ороллари, Комор оролларига мустақиллик бериш муддатлари белгилаб қўйилди. Шундай қилиб, — дейди Василий Григорьевич, — миллий озодлик революциясининг биринчи босқичи — сиёсий мустақиллик учун кураш босқичи амалда ниҳоясига етяпти. Озод бўлган Африка мамлакатлари эса миллий озодлик революциясининг янги босқичига қадам қўйдилар. Бу босқичда революцион ўзгаришларнинг асосий мазмуни иқтисодий мустақиллик учун, ривожланган капиталистик мамлакатлар билан иқтисодий муносабатларнинг тенг ҳуқуқли бўлмаган системасини қайта тузиш учун курашдан, империалистик монополиялар ҳукмронлигига қарши, Африка мамлакатларининг ўз табиий бойликларига ўзлари хўжайинлик қилиш ҳуқуқини қарор топтириш ва амалга ошириш учун курашдан иборат.

Бу тарихий босқичнинг бошланишини Владимир Ильич Ленин башорат қилган эди. 1921 йилда у Коммунистик Интернационалнинг III конгрессида сўзлаб, ер шарининг кўпчилик аҳолисининг дастлаб миллий озодликка қаратилган ҳаракати капитализм ва империализмга қарши курашга айланади, деган хулосани чиқарган эди. «Учинчи дунё» деб аталмиш дунёнинг ва унинг таркибий қисми — Африканинг ҳозирги кундаги реаллиги бу ленинча хулосани тамомила тасдиқлаб турибди. Империализм ва янги мустамлакачилик позициясига қарши кескин ҳужум бошланганлигини бетараф мамлакатлар давлат ва ҳукумат бошлиқларининг 1973 йил сентябрида Жазоирдаги IV конференцияси қарорлари, 1974 йил апрель — майида БМТ Бош Ассамблеясининг хом ашё ва иқтисодий тараққиёт проблемалари юзасидан VI махсус сессияси, ривожланаётган мамлакатларнинг хом ашё масалалари юзасидан 1975 йил февралда Дакарда бўлган конференцияси қарорлари яққол кўрсатиб турибди. Бу қарорларнинг ҳаммаси тўғридан-тўғри антиимпериалистик йўналишда бўлиб, империализм учун қўл келадиган ҳукмронлик қилиш, тенгсизлик муносабатларини тугатиш вазифасини ўз олдига қўйган.

Бу босқичда революцион ўзгаришларнинг характерли хусусиятларидан бири қатор мамлакатларнинг нокапиталистик тараққиёт йўлига ўтишидан иборатдир. Африка қитъасида бундай мамлакатлар сафига Миср Араб Республикаси, Жазоир, Гвинея, Танзания, Конго Халқ Республикаси, Сомали ва бошқаларни киритиш мумкин. Бу мамлакатларда давлат сектори социал-иқтисодий ўзгаришларнинг муҳим омили бўлиб хизмат қилади. Унинг мустаҳкамланиши жамиятнинг эски структурасини барбод этиб, бирмунча радикал социал-иқтисодий структурани вужудга келишига имкон беради, эксплуатацияни чеклайди, чет эл капиталининг ҳукмронлик позициясини эгаллашига йўл қўймайди, хусусий миллий капиталнинг, чайқовчиликнинг ўсишини тўхтатиб қўяди ва ҳоказо.

Ҳозир қатъий ишонч билан шу нарсани қайд қилиш мумкинки, нокапиталистик тараққиёт Африкада ҳужумкор революцион жараён характерини олмоқда. Догомеядаги воқеалар ва Эфиопиядаги антифеодал, демократик революция Осиё ва Африка мамлакатларида эксплуататорлик муносабатларига қарши қаратилган социал революциялар тараққиёти тўғрисидаги КПСС XXIV съезди хулосаларининг тўғрилигини яна бир бор тасдиқлади.

— Айрим ўта сўл пропагандистик органлар кескинликни юмшатиш ва турли ижтимоий тузумдаги давлатларнинг тинч-тотув яшаши миллий озодлик ҳаракатига путур етказади деб чиқмоқдалар. Сиз бундай фикрларни қандай баҳолайсиз?

— Халқаро кескинликнинг юмшаш жараёни эзувчилар билан эзилувчилар ўртасидаги, монополиялар билан янги мустамлака эксплуатациясига дучор бўлганлар ўртасидаги «синфий тотувликка» олиб келгани йўқ, олиб келиши ҳам мумкин эмас. Балки, аксинча, КПСС XXIV съезди томонидан олдинга сурилган Тинчлик программаси антиимпериалистик кучларнинг ўсишига, чет эл монополияларига қарши ҳужум қилишга, миллий озодлик ҳаракатининг кучайишига имкон берди.

Шу нарса равшанки, айни кескинликнинг юмшаши даврида Гвинея-Бисау халқи ўз мамлакатининг мустақиллигини эълон қилди. Бу республикани жаҳоннинг жуда кўп давлатлари тан олдики, бу факт янада диққатга сазовордир. Анголанинг ҳам, Мозамбикнинг ҳам тўла озод бўлиш соати яқин. Бу ҳақда расмий равишда, БМТ орқали Португалия раҳбарлари маълум қилдилар.

Халқаро кескинликнинг юмшаши шароитидагина Африка мамлакатларининг араб мамлакатлари билан жипслашуви рўй берди. Кескинликнинг юмшаши Яқин Шарқдаги тангликни тинч йўл билан ҳал этиш учун асос яратади. Исроил агрессорлари ва уларнинг орқасида турган империализм Яқин Шарқ мамлакатлари учун ҳам, тропик Африка мамлакатлари учун ҳам бир хилда хавфли бўлгани учун бу мамлакатларнинг жипслашуви мумкин бўлди.

Африка халқлари тинчлик шароитида ва тинч-тотув яшаш шароитидагина иқтисодий қолоқликни тугатиш вазифасини, ўз жамиятини қайта тузиш, турмуш даражасини кўтариш вазифасини бажаришлари мумкинлигини амалда тушуниб етмоқдалар, тинчлик-социал иқтисодий ўзгаришларнинг энг содиқ ва ишончли ҳамроҳи эканлигига ишонч ҳосил қилмоқдалар.

Африка қитъасидаги воқеаларнинг ривожланиши шуни тасдиқлаб турибдики, Совет Иттифоқи Коммунистик партияси тинчлик Программасини совет халқининг манфаатларини кўзлаб қабул қилган.

Африкада ижобий революцион силжишларнинг юз бераётганини қайд қилиш билан бирга империализм ва реакция кучларини менсимаслик ҳам мумкин эмас. Бу кучлар қитъада антиимпериалистик тенденцияларнинг йўлини тўсиш учун барча воситаларни ишга солмоқда. Ҳинд океанидаги Диего-Гарсия оролида ҳарбий денгиз базасини кенгайтириш билан боғлиқ бўлган уриниш шуни кўрсатиб турибдики, империализм ва реакция кучлари миллий озодлик ҳаракатини ҳарбий дағдаға ва иғволар йўли билан барбод этишга уринишдан воз кечмаяптилар.

Иқтисодий ва сиёсий соҳада янги мустамлакачилик маҳаллий буржуазия билан тил бириктириш йўлини тутмоқда. Бундан асосий мақсад Африка мамлакатлари экономикасида капиталистик укладлар позицияларини мустаҳкамлашдир.

Бироқ жаҳон капитализми экономикасидаги кризиснинг чуқурлашуви (инфляция, ишлаб чиқаришнинг тушкунлиги, ишсизликнинг ўсиши ва ҳоказолар) хўжаликни юритишнинг капиталистик системаси яроқсизлигини африкаликларга яққол кўрсатмоқда. Ана шунинг учун ҳам Африка давлатлари жаҳон капитализмининг иқтисодий экспансиясига қарши тобора қатъийроқ курашмоқдалар, Африкадаги бир қатор мамлакатлар эса нокапиталистик тараққиёт йўлини танлаб олди.

— Ташқи сиёсатнинг ленинча принципларига риоя қилган Совет Иттифоқи бошқа социалистик мамлакатлар билан бирга миллий озодлик учун курашчиларга ва Африкадаги тараққий этаётган ёш давлатларга тўла ёрдам ва ҳар томонлама мадад кўрсатиб келди ва кўрсатиб келмоқда. Бу ёрдам конкрет нималарда акс этмоқда?

— Социалистик давлатларнинг ривожланаётган мамлакатлар билан муносабатлари — янги типдаги муносабатлардир. Бу муносабатлар суверенитетни ҳурмат қилиш, ички ишларга аралашмаслик, томонларнинг тенглиги, ўзаро манфаатлилик принципларига асосланади. Социалистик ҳамдўстлик мамлакатлари Африка давлатларига мустақил миллий экономикани мустаҳкамлашда, табиий бойликларни ўзлаштиришда, замонавий индустрия ва юксак тараққий қилган қишлоқ хўжалигини вужудга келтиришда мадад бермоқдалар. Совет Иттифоқи билан ҳамкорликда Африкадаги ривожланаётган мамлакатларда 400 га яқин саноат корхонаси ва бошқа объектлар қурилди, қурилмоқда ва қурилиши мўлжалланаётир. Уларнинг қарийб 50 проценти ҳозироқ фойдаланишга топширилди. Бундай объектлар орасида Миср Араб Республикасидаги Асвон гидроэнергетика комплекси, Диаму шаҳри(Мали)даги цемент заводи, Угандaнинг Лира шаҳрида қурилган ип йигириш фабрикаси ва бошқа объектлар бор. Совет Иттифоқи ўзининг техник ҳамкорлигида қурилган ва совет жиҳозлари билан таъминланган корхоналар олаётган фойдага шерик эмас. Бу корхоналар ўша давлатларнинг мулки бўлиб фойданинг ҳаммаси ўша корхоналар қурилган мамлакатларга тегишли ҳисобланади. Соғлиқни сақлаш ва малакали кадрлар тайёрлаш соҳасида кўрсатилаётган совет ёрдами ҳам Африка мамлакатлари учун катта аҳамиятга эга бўлмоқда.

Совет Иттифоқи мустамлака ва ирқчилик режимига қарши кураш олиб бораётган миллий озодлик ҳаракати кучларининг содиқ дўсти бўлиб келди ва шундай бўлиб қолади. Ўз мустақиллигини ёқлаб чиқаётган Намибия, Зимбабве, Жанубий Африка республикаси ватанпарварлари ва бошқа халқларни қўллаб-қувватлаётган совет давлатининг қатъий овози Бирлашган Миллатлар Ташкилоти ва бошқа халқаро ташкилотлар минбаридан тобора баралла эшитилмоқда.

Тўхтовсиз равишда ривожланаётган ва мустаҳкамланиб бораётган Совет-Африка ҳамкорлиги империализмга қарши кураш ишига, Африканинг мустамлакачилик қолдиқларидан тезроқ ва батамом озод бўлиши учун, тинчлик ва социал тараққиёт учун хизмат қилади деб қатъий ишонч билан айтиш мумкин.

(АПН).

БУЮК АДИБ

МИХАИЛ ШОЛОХОВ 70 ЁШДА

М. А. ШОЛОХОВ.

АДАБИЁТИМИЗ ФАХРИ, ҒУРУРИ

БИЗНИНГ мамлакатимизда ажойиб бир традиция бор. Ҳар икки йилда 22 — апрель — улуғ доҳиймиз Владимир Ильич Ленин туғилган куни ижодий ишларимизга якун ясалиб, илм-фан, техника ва маданият, журналистика ва публицистика соҳасидаги энг яхши асарларга Ленин мукофоти берилади. 1960 йилда бу юксак мукофотга сазовор бўлган бадиий асарлар орасида таниқли рус ёзувчиси Михаил Александрович Шолоховнинг «Очилган қўриқ» романи ҳам бор эди.

Бу асар икки қисмдан иборат бўлиб, биринчи қисми 1932 йилда нашр этилган. Романнинг иккинчи қисми 1959 йилда ёзиб тугалланди ва айрим боблари «Правда» газетасида, тўла равишда эса «Нева» журналида босилди.

«Очилган қўриқ» романида Дон казакларининг қишлоқ хўжалигини коллективлаштириш давридаги ҳаёти ва кураши тасвир этилади. Михаил Шолохов 1930 йиллардаги ижтимоий ҳолатни, ички зиддиятлар ва синфий курашни романда ҳаққоний акс эттирган. Маълумки, бу даврда мамлакатимизда Октябрь революцияси ғалабаси туфайли эзиб ташланган, лекин ҳали жон бермаган ва ўлим талвасасида социалистик тузумга қарши курашаётган душман элементлар ҳам бор эди. Романдаги ясовул Половцев ва унинг ҳаммаслаклари образида ана шундай душманларнинг туб моҳияти умумлаштирилади. Половцевнинг фаол ёрдамчиларидан бири айёр қулоқ Островновдир. Яков Лукич Островнов замон тараққиётини тушунади, ўзининг идеаллари бузилаётганлигини фаҳмлайди ва жон сақлаш ниятида колхозга аъзо бўлиб кириб, хўжалик мудири бўлиб олади. Лекин у Совет ҳокимиятини қабул қилмайди, ичдан туриб колхозга катта зарар етказади. Романда бу зараркунанданинг яширин ҳаракатлари ва қанчалик эҳтиёт бўлмасин, ниҳоят деҳқонлар уни фош қилиб ташлаши жуда ишонарли кўрсатилган.

Михаил Шолохов Совет ҳокимияти душманларининг нияти амалга ошиши мумкин эмаслигини романдаги воқеалар орқали мантиқан исбот қила олган. Чунки тарих тараққиётида ҳал қилувчи роль ўйновчи меҳнаткаш халқ оммаси революциядан бурунги қашшоқ ҳаётдан, адолатсиз тузумдан тамомила воз кечган, революция туфайли ўз озодлигини қўлга киритган ва Совет ҳокимиятини мустаҳкамлаш, қишлоқда колхоз тузиш ва бахтиёр ҳаётга эришиш учун курашга астойдил бел боғлаган. Ана шу кайфият романдаги Кондрат Майданников, Павел Любишкин, Агафон Дубцов, Демид Ушаков, Иван Аржанов ва ўнларча бошқа образларда мужассамлаштирилган. Бу соф виждонли меҳнаткашларга Семён Давидов, Андрей Разметнев, Макар Нагульнов каби коммунистлар раҳбарлик қиладилар. Асарда тўлақонли коммунистлар образи ярата олгани ёзувчининг энг катта ижодий ютуғидир.

Асарнинг бош қаҳрамонларидан бири Семён Давидов асли Путилов заводининг ишчиси бўлиб, революцияни ҳарбий флот матроси эканлигида кутиб олган, гражданлар урушида ёш Совет ҳокимиятини ҳимоя қилган ва энди Коммунистик партия чақириғи билан йигирма беш мингчилар қаторида Гремячий Лог хуторига келиб, колхоз тузишда жонбозлик кўрсатади. Давидов ўткир ақли, ҳаққонийлиги, Коммунистик партия ишига содиқлиги ва актив фаолияти билан хутор казаклари олдида катта обрў қозонади; уни янги тузилган колхозга раис қилиб сайлайдилар. Романда Давидов образи тадрижий ривожланиш жараёнида кўрсатилган бўлиб, унинг фаолияти ҳозир ҳам партия ходимларига намуна сифатида хизмат қилади.

Асардаги барча воқеа ва курашлардан Коммунистик партия сиёсати ягона ва энг тўғри ҳаёт йўли деган хулоса келиб чиқадики, бу ҳол ушбу романнинг Коммунистик партиявийлик руҳи билан суғорилганлигини кўрсатади.

Бизнинг мафкуравий душманларимиз совет адабиётидаги ёзувчи ғояси билан партия ғояларининг узвий бирлигини кўра олмайдилар ва совет ёзувчиси Коммунистик партия топшириғи билан ундан қўрқиб ўз асарларида партия ғояларини тасвирлайди деб туҳмат қиладилар. Бу хил танқидчиларга зарба бериб Михаил Шолохов совет ёзувчиларининг иккинчи съездида (1954) сўзлаган нутқида шундай деган эди: «Чет эллардаги ашаддий душманларимизнинг айтишича, биз, совет ёзувчилари гўё партия топшириғи билан ижод қилар эмишмиз. Аслида вазият бошқача. Ҳар қайсимиз қалбимизнинг амри билан ижод қиламиз, қалбимиз эса жонажон партия ва халқимизникидир. Биз ўз санъатимиз билан партия ва халққа хизмат қиламиз».

Шолоховнинг «Очилган қўриқ» романи миллионлаб кишиларни коммунистик руҳда тарбиялашга ёрдам берди ва у ўз асари билан халққа, партияга хизмат қилишнинг ёрқин мисоли бўла олди.

«Очилган қўриқ» романининг муваффақияти фақат унинг ғоявий юксаклигида бўлмай, бадиий фазилатларга бойлигида ҳам кўринади. Образларнинг тўлақонлиги, кенг эпик баён, халқчил тил, бой юмор, пишиқ композиция, ўткир сюжет ва ҳаётий ҳаққонийлиги билан бу асар социалистик реализм адабиётига қўшилган буюк ҳиссадир.

Романнинг биринчи қисми аллақачон жаҳон прогрессив адабиётидан мустаҳкам ўрин олган ва ўқувчиларнинг энг севимли асарларидан бирига айланган. Бу ҳол Шолохов асарларининг жуда кўп тилларга таржима қилиниши ва миллионлаб нусхада нашр этилишида кўринади. Михаил Шолохов асарлари Совет Иттифоқида деярлик барча тилларга таржима қилиниб, бир неча миллионлаб нусхада нашр қилинган. «Очилган қўриқ» романининг биринчи қисми 30-йиллардаёқ СССР халқларининг кўпгина тилларига таржима қилинган эди. Айни вақтда роман Хитой ва Болгария, Испания ва Норвегия, Чехо.словакия ва Польша, Америка ва Туркия, Швейцария ва Япония, Франция ва Германияда ҳам босилиб чиқди.

1950 йилда Болгария халқ кутубхоналари Совет китоблари ҳақида ўқувчиларнинг фикрини билиш ниятида анкеталар тарқатганда, ўқувчилар ўзларига жуда маъқул бўлган асарлар ичида биринчи қилиб «Очилган қўриқ» романини, севимли қаҳрамонлари қаторида Семен Давидов образини кўрсатган эдилар.

«Очилган қўриқ» романининг иккинчи қисмидан парчалар босила бошланиши биланоқ Скандинавия мамлакатларининг матбуотида мақолалар босилдики, бу Шолохов ижодига мазкур мамлакатларда катта эътибор берилишидан дарак беради. Вьетнам халқи ўз миллий озодлиги учун қонли кураш олиб бораётган йилларда бир жангчи «Очилган қўриқ» романини ўзи билан олиб юрар экан. Романни ўқишга иштиёқмандлар жуда кўп бўлиб узоқ вақт навбат кутишга тўғри келган. Кўпчиликнинг қўлидан ўтиб, титилиб кетган китобни бошқатдан муқова қилдиришга берган вақтларида жанглар авж олиб, армия ўрнидан қўзғалган ва китоб муқовачининг қўлида, душман вақтинча эгаллаб олган территорияда қолиб кетган. Ана шунда Вьетнам ёзувчилари доимий комитетининг секретари Хоай Танг яширин равишда фронт линиясидан ўтиб, муқовачини излаб топган ва жангчиларга китобни қайтариб келтириб берган. Китоб бир нусха, ўқувчилар эса жуда кўп бўлгани учун уни қисм-қисмларга ажратиб ва қўлда кўчириб кўпайтириб ўқиганлар.

Булар ҳаммаси Шолоховнинг «Очилган қўриқ» романи жаҳон аҳамиятига молик асарлардан бири эканлигини кўрсатади.

«Очилган қўриқ» романи қаҳрамонларининг тақдири масаласи жуда кўпчиликни қизиқтириб келди. Ҳатто Америкада чиқадиган «Нью-Йорк таймс» газетасида Гарри Солсбери мақола ёзиб «Давидов асарда совет полицияси томонидан қамоққа олинади ва турмада ўзини ўзи отиб ўлдиради» деб Америка жамоатчилигининг фикрини чалғитишга ҳаракат қилган вақтлари ҳам бўлган. Михаил Шолохов «Гарри деган ёш бола ва катта мистер Солсбери» сарлавҳали мақоласида унга кескин зарба беради.

Михаил Александрович Шолохов ўзининг ажойиб асарларида Совет даврининг муҳим-муҳим этапларини зўр маҳорат билан акс эттирган. Унинг «Тинч оқар Дон» эпопеясида революциянинг биринчи йилларида Дон казаклари орасига большевистик ғояларнинг кириб келиш ва уларнинг ҳаётда ғалаба қилиш жараёни тасвирланса, «Очилган қўриқ» романи ўша халқнинг 30-йиллардаги ҳаётидан ҳикоя қилади. Совет кишиларининг Улуғ Ватан уруши йилларидаги қаҳрамонлиги Михаил Шолоховнинг уруш даврида ёзилган «Нафрат илми» ҳикояси ва «Улар Ватан учун жанг қилдилар» асарида ўз ифодасини топган. Улуғ Ватан урушидан сўнг Шолохов «Инсон тақдири» асарини яратди. Бу асарнинг асосий ғояси иккинчи жаҳон уруши даҳшатларини фош қилиб ташлашдангина иборат эмас, балки янги уруш оловини ёқувчиларга қарши зўр эҳтирос билан норозилик билдириш ҳамдир.

Михаил Шолоховнинг тадқиқотчилари «Инсон тақдири» асарининг бош қаҳрамони Андрей Соколов 1900 йилда туғилган деб ёзилишига алоҳида эътибор қиладилар. Яъни у том маънодаги XX аср кишиси бўлиб, ўз даврининг барча йирик воқеаларида бевосита иштирок этади. Шунинг учун ҳам социалистик ғояларнинг актив тарғиботчиси бўлмиш бу образ мисолида адиб инсон тақдирини, инсоният тақдирини кўрсатган.

Бугунги кунда Михаил Александрович Шолохов совет адабиётининг яловбардори. У ижодимизнинг жаҳонаро обрўйига жуда катта ҳисса қўшмоқда.

Михаил Шолохов ўз ижоди билан Лев Толстой каби рус классиклари шакллантирган анъаналарни ривожлантириб келмоқда. Худди шу ҳолни 30-йиллардаёқ Ромен Роллан ҳам таъкидлаган эди.

Михаил Шолоховнинг жаҳон обрўйидан далолат берувчи мисоллардан яна бири асарларининг жуда ҳам машҳурлигидир. 1975 йил бошларидаги маълумотларга қараганда, улуғ рус адибининг асарлари 47 хорижий мамлакатда, 45 тилда, 725 марта босилган. Асарларининг тарқалиш жуғрофияси Европа мамлакатлари, АҚШ, Яқин Шарқ, Австралия, Лотин Америкаси, Осиё ва Африка мамлакатларини қамраб олади.

Биргина Ҳиндистонда Михаил Шолохов асарлари ҳинди, урду, гуджарот, телегу, бенгал, малаялам, тамил, ория тилларида нашр қилинган. Бирма ва Индонезия, Корея ва Вьетнамда ҳам бу асарлар босилган.

ГДР, Чехословакия ва Югославияда Михаил Шолохов асарлари кўп томли нашрларда бўлган бўлса, Финляндия, Югославия, Альбания, Англия, Дания, Испания, Италия ва бошқа бир қанча мамлакатларда махсус тўпламлар қилиб босилган.

Кўпгина хорижий мамлактларда Михаил Шолохов асарлари ва у ҳақдаги илмий адабиётнинг библиографияси нашр этилган.

Улуғ совет ёзувчисининг жаҳон обрўйи фақат ўқувчиларининг сони билан ўлчанмайди, балки унинг ижоди жаҳондаги барча ёзувчилар учун маҳорат мактабига айлангани билан ҳам белгиланади. Бу борада жуда кўп таниқли ижод арбобларининг фикрларини эслаш мумкин. Агар машҳур поляк адиби Я. Ивашкевич «мен Михаил Шолохов талантининг энг содиқ мухлислариданман», —деса, швед ёзувчиси Артур Лундквист: «У аллақачон классик бўлиб колган. Аввало «Тинч Дон» асари билан,— дейди.

Жаҳондаги кўплаб адибларнинг фикрини машҳур инглиз адиби ва арбоби Джемс Олдридж бундай умумлаштирган: «инглиз ва жаҳон адабиёти учун Шолохов ижодининг аҳамияти фавқулодда буюкдир».

Михаил Шолохов совет адабиётининг, прогрессив жаҳон адабиётининг фахри, ғururидир.

Лазиз ҚАЮМОВ
профессор, Ҳамза мукофоти лауреати.

МАҲОРАТ МАКТАБИ

Комил ЯШИН,
Социалистик Меҳнат Қаҳрамони, Ўзбекистон Ёзувчилар Союзи раиси.

Михаил Шолоховни бугунги кунда ҳамма билади. Унинг бири-биридан бақувват асарлари кириб бормаган бирорта ҳам хонадон топилмаса керак. Бу сўзларда сира ҳам муболаға йўқ. Зеро, доно ва зукко халқимиз бу улкан санъаткорнинг асарларини у илк ижодини бошлаган 20-йилларнинг ўрталаридан бери севиб, ардоқлаб ўқиб келади.

Шолохов асарларидаги энг ажойиб фазилатлардан бири ундаги коммунистлар образлари тасвиридаги ҳаққонийликдир. Буни биз романдаги халқ бахти учун жон фидо қилган большевиклардан Штокман, Котляров, Бунчук, Анна Погудко, қизил командир Лихачев сингари образларнинг тасвирида кўрамиз. Мен асардаги бу образлардан қаттиқ таъсирланганман ва илҳомланганман. Булар фақат менгагина эмас, балки бошқа адибларга ҳам таъсирини кўрсатган бўлиши керак деб ўйлайман. Нега деганда, Михаил Шолоховнинг ижоди мамлакатимиздаги адиблар учун ибрат мактаби, бадиий маҳорат намунаси бўлганлиги ҳақиқатдир.

Мен Шолохов асарларидан кўп нарса ўрганганман. Унинг ҳаётни яхши ва чуқур билишдаги ибрати, образ яратишдаги фақат ўзигагина хос маҳорати, тил устида ишлашдаги усталиги, меҳнатсеварлиги, пишиқ-пухта ишлаши менинг қаламкаш бўлиб етишувимга ҳам ўзининг маълум ҳиссасини қўшган.

Мен ўша йилларда саҳна асарлари яратиш устида иш олиб борганимда ўзбек халқининг бахти йўлида фидокорлик қилган, гражданлар уруши оловларида тобланган азамат коммунистлар образларини яратишга, халқ вакиллари амалга ошираётган ишларни ҳаққоний тасвирлашга уринардим.

Бу ишда Михаил Шолохов асарлари менга маҳорат мактаби вазифасини ўтади.

ЁРҚИН СИЙМО, УСТОЗ САНЪАТКОР

СОВЕТ ёзувчилари орасида Шолохов энг ёрқин сиймо, йирик санъаткор, чинакам гуманистдир. Унинг «Тинч Дон», «Очилган қўриқ» каби асарлари ҳозирдаёқ жаҳон адабиётиининг мулки бўлиб қолди.

Вилли БРЕДЕЛЬ, (ГДР).

ШОЛОХОВНИНГ «Тинч Дон» романини бир неча марта ўқиганман. Ҳар гал ўқиганимда бу асар ўзининг ёрқин кучи, бой, шекспирона саҳийлиги билан яна ҳам кучлироқ таассурот қолдирарди.

Джек ЛИНДСЕЙ, (Англия):

МИХАИЛ Шолохов асарлари каби социалистик реализм асарларида давр нафаси ва халқнинг бутун фазилатлари яққол сезилиб туради. Шолохов ижоди миллий адабиётга муносиб ҳисса бўлиб қўшилдигина эмас, айни чоғда у бошқа халқларнинг адабиётига, жумладан, вьетнам халқи адабиётига ҳам кучли таъсир кўрсатди.

ТО ХОАЙ,
Вьетнам адиби.

УНИНГ йирик асарларида ўз жонажон ўлкасига, ундаги бепоён чўллар ва тепаликларга меҳр-муҳаббат шундоқ уфуриб туради. Бу асарлар классик адабиёт ёшини ҳозирдаёқ ўтамоқда.

Марти ЛАРНИ,
(Финляндия).

ШОЛОХОВНИ ўтган аср рус романнавислари ажойиб қалбининг бахтиёр вориси, деб биламан... Уни ўқиганимда Достоевский, Толстой ёдимга тушади, Горький ҳақида ўйлайман... Мен Шолоховни романнависгина эмас, балки шоир, деб ҳам биламан. У инсон қалбига жуда чуқур кира билишда беқиёс намунадир.

Хуан Хосе АРРЕОЛА,
(Мексика).

МЕНГА рус адабиёти жуда ёқади. Замонавий ёзувчилар ичида Шолоховни ёқтираман.

Эрнест ХЕМИНГУЭЙ,
(АҚШ).

М. А. ШОЛОХОВ ва Ю. А. ГАГАРИН.

ҚАДРДОНИМИЗ

ДАВРИМИЗНИНГ буюк ёзувчиси Михаил Александрович Шолохов ижодини инсоният бадиий тараққиётида олдинга қўйилган одимлардан бири деб аташ мумкин. Дарҳақиқат, жаҳонда энг илғор, ҳаққоний адабиёт кўп миллатли совет адабиётини, жаҳон тараққийпарвар адабиётини бу санъаткорнинг асарларисиз тасаввур этиш қийин. Бугунги кунда Шолоховнинг «Тинч Дон» эпопеясини, «Очилган қўриқ», дилогиясини, «Улар Ватан учун жанг қилдилар» романини, «Дон ҳикоялари»дан тортиб «Инсон тақдири»гача, «Нафрат мактаби» каби публицистик очеркларини севиб ўқимаган, уларнинг оташин ибратли кучидан таъсирланмаган китобхон бормикан? Совет адабиётининг дурдонаси бўлган бу асарлар авлодларнинг шуурига жило, қалбларига сурур бахш этиб келмоқда. Халқ ёзувчисининг ғоявий теран, бадиий юксак бу асарлари чинакам ибрат ва маҳорат мактабидир.

Шолохов ижоди, унинг асарлари қаҳрамонлари ўзбек китобхонларига ҳам кўпдан буён қадрдон. Адиб асарларини ўзбек тилига таржима қилишдек шарафли иш қирқ йилдан ошиқ тарихга эгадир. Бугунги кунларда китобхонларимиз Шолохов асарларини асл нусхада ўқиш билан бирга ўз она тилларида ҳам ўқимоқдалар. Адиб асарларининг мажмуаси 8 жилдда нашр этилиши маданий ҳаётимизда катта воқеа бўлди. Бу фахрли ва масъулиятли ишда республикамизнинг кўзга кўринган ёзувчи ва таржимонларидан Мирзакалон Исмоилий, Миркарим Осим, Одил Шаропов, Мирзиёд Мирзоидов, Маъруф Ҳаким, Қодир Мирмуҳамедов каби ўртоқлар ўз билим ва малакаларини аямай, астойдил ғайрат ва маҳорат кўрсатдилар. Ҳамкасаба оға-иниларимиз қаторида мен ҳам адибнинг «Очилган қўриқ» дилогиясини таржима қилиб, бу хайрли ишга камтарона улушимни қўша олганимдан ғоят хурсандман. Санъатда беқиёс Шолохов асарларини таржима қилиш таржимачилигимизни бойитди, таржимонлар учун, жумладан мен учун ҳам катта мактаб бўлди. Таржима принципларини эгаллашда, унинг сирларини идрок этишда мен Шолоховдан самарали таълим олдим. Таржима ҳақиқатан ҳам мураккаб ижодий иш эканлигига қайта-қайта ишонч ҳосил қилдим.

Буюк санъаткор Михаил Шолохов сиймаси, унинг коммунистик ғоя билан суғорилган илҳомбахш ижоди барча китобхонларга, барча мухлисларга қалбдан қадрдон.

Ваҳоб РЎЗИМАТОВ.

ВЕШЕНСКАЯ СТАНИЦАСИДА. М. А. Шолохов уйи. ТАСС фотохроникаси.

ЭЛЛАРДА ВА ТИЛЛАРДА

«ШОЛОХОВ ижодининг инглиз ва умуман жаҳон адабиёти учун аҳамияти жуда каттадир. Шолоховнинг «Тинч Дон», «Очилган қўриқ» романлари, ҳикоялари ҳақли равишда жаҳон адабиёти хазинасидан ўрин олгандир».

Атоқли инглиз адиби халқаро Ленин мукофотининг лауреати Жеймс Олдриж шундай деб ёзган эди.

Чиндан ҳам Михаил Шолохов ижоди билан эндиликда ер юзидаги миллионлаб кишилар яхши танишдирлар. У жаҳонда энг кўп ўқилиб, нашр этилиб ҳамда таржима қилинадиган муаллифлардан биридир.

Маълумки, 1923 йилда «Октябрь» журналида Шолоховни жаҳонга машҳур қилган «Тинч Дон» романининг биринчи ва иккинчи китоблари босилиб чиқади. Тез орада роман чет тилларга бирин-кетин таржима қилина бошлайди. 1929 йили Берлиндаги «Адабиёт ва сиёсат» коммунистик нашриёти романни немис тилида босиб чиқаради.

Шундан сўнг 1930 йиллар бошларида Шолоховнинг бу эпопеяси Стокгольм, Мадрид, Прага, Амстердам, Токио, Шанхай, Лондон, Нью-Йорк, Варшава каби йирик шаҳарларда фин, испан, чех, япон, хитой, инглиз, поляк ва бошқа тилларда чоп этилади. 1930 йил 25 март сонидан бошлаб Франция коммунистик партиясининг органи «Юманите» газетасида роман тўлиқ ҳолида сонма-сон эълон қилина бошлайди.

Шундан кейинги ўн йилликлар давомида Шолоховнинг ижодига қизиқиш бутун жаҳонда тобора орта боради. Унинг «Дон ҳикоялари», «Тинч Дон», «Очилган қўриқ», «Инсон тақдири», «Улар Ватан учун жанг қилдилар» каби машҳур асарлари дунёдаги турли халқларнинг тилларида қайта-қайта нашр этилди. Жумладан, улар АҚШда 27 марта, Японияда 54, ГДРда 73, Чехословакияда 70, Югославияда 28 марта чоп қилинган. Ҳиндистон халқларининг ўнга яқин тилида, жумладан, ҳинди, бенгал, панжоб, тамили каби тилларда ҳам бу асарлар неча минглаб нусхада чиқарилган.

«М. А. Шолохов китоблари жаҳон халқларининг тилларида» деб аталган янги библиографик кўрсаткичда берилган маълумотга кўра, улкан совет адибининг асарлари дунёнинг 47 мамлакатида 45 тилда эълон қилинган.

М. Шолоховнинг жаҳон адабиёти олдидаги хизматлари муносиб тақдирлангандир. 1965 йилда унга Нобель мукофоти берилган. Шу ҳақдаги қарорда Швеция қироллик академияси бу мукофот «бадиий куч-қудратни тан олиш белгиси сифатида, хусусан, рус халқи ҳаётидаги тарихий йиллар ҳақида яратилган улкан асар яратувчисига» берилганлигини қайд қилган эди. Шолохов, шунингдек, Шотландиядаги Сент-Эндрюс университетининг фахрий доктори, Карл Маркс номидаги Лейпциг университетининг фалсафа фанлари фахрий докторидир.

Михаил Шолохов ватанида унинг асарлари айниқса кенг тарқалган. Улар СССР халқларининг 80 дан ортиқ тилида 817 марта нашр қилинган. Уларнинг умумий тиражи 53 миллион нусҳадан ошиб кетган. Рус тилида бу асарлар 388 марта чоп қилинган. Жумладан, адибнинг саккиз ва тўққиз томлик асарлар тўпламлари қайта-қайта нашр этилган. Ўзбек тилида ҳам ана шундай асарлар тўплами бир неча ўн минг нусхада чиқарилган.

«Мен, — деб ёзган эди Михаил Шолохов, — китобларим кишиларни олижаноб, қалби покиза бўлишларида, уларда инсонга нисбатан меҳр-муҳаббат уйғонишида, инсонпарварлик ва инсоният тараққиёти идеаллари учун фаол курашга интилиш руҳи уйғонишида ёрдам беришини истардим».

Михаил Шолоховнинг ана шундай юксак идеаллар билан суғорилган асарларини эндиликда бутун жаҳон ўқиётганлиги улкан адиб ниятининг амалга ошганлигидан далолат бериб турипти.

И. СУЛТОНОВ.

СЎЗ «СЕҲРГАР»И

Ғафур Ғулом номли адабиёт ва санъат нашриёти замонамизнинг атоқли ёзувчиси туғилган куннинг 70 йиллигига бағишлаб чиқарган китоб «Асримизнинг буюк адиби» деб аталади.

Бу китобда Михаил Александрович Шолоховнинг ижоди тўғрисида, ўзбек совет адабиётига унинг таъсири ҳақида Ўзбекистон ёзувчиларининг фикрлари тўпланган.

Китоб Шароф Рашидовнинг мақоласи билан очилади. Комил Яшин, Уйғун, Абдулла Қаҳҳор, Михаил Шевердин, Воҳид Зоҳидов, Ҳамид Ғулом, Асқад Мухтор, Иброҳим Раҳим, Раҳмат Файзий бошқа адибларнинг мақолаларида ажойиб инсон ватанпарвар, коммунист, инсоният илғор ғоялари учун курашчи бўлган ёзувчига миннатдорлик ва у билан фахрланиш туйғулари изҳор этилган.

„СОЮЗ—АПОЛЛОН“ ТУГАЛЛАНУВЧИ БОСҚИЧДА

СССР ташқи ишлар министрлиги 22 майда совет ва чет эл журналистлари учун ташкил қилган матбуот конференцияси «Союз» ва «Аполлон» кемаларининг бўлажак космик парвозига томонларнинг тайёрлиги ҳамда лойиҳа бўйича тайёргарлик ишларининг якунлари тўғрисидаги мавзуга бағишланди.

Ахборот берган «Интеркосмос» кенгашининг раиси СССР Фанлар академиясининг академиги Б. Н. Петров лойиҳанинг Совет ва Америка томонидан директорлари учишга тайёргарлик тўғрисидаги ҳисоботни келишиб олиб, бугун СССР Фанлар академияси билан АҚШ аэронавтика ва космик фазони тадқиқ этиш (НАСА) миллий бошқармасига топширганликларини айтди. Ушбу ҳужжатда космик орбитада учрашувга тайёргарлик қатъий равишда келишиб олинган графикка биноан олиб борилаётганлиги таъкидланади. Шу кунларда учишни бошқариш Совет ва Америка марказлари навбатдаги машқлар босқичини тугатдилар, деди олим. Улар амалда космик учишни бошқаришнинг ягона жаҳон системаси ишлаб турганлигини, унда ердаги пунктлардан ташқари кемалар ва алоқа йўлдошлари ҳам фаолият кўрсатаётганлигини таъкидладилар.

Бизнинг Москвада ва Бойқўнғир қосмодромида ўтказган ҳафтамиз, деди матбуот конференциясида НАСА директорининг ўринбосари Ж. Лоу, бизда ёрқин таассуротлар қолдиришидан ташқари бўлғуси эксперимент муваффақиятига ишонч ҳам бағишлади. Лойиҳа директорлари профессор К. Д. Бушуев билан доктор Гленн Ланни, иш группаларининг раҳбарлари лойиҳа ажойиб равишда тайёрланганлиги учун айниқса юксак баҳога сазовордирлар, шу кунларда улар Москвадаги космик тадқиқотлар институтида якунловчи учрашувларини поёнига етказдилар, деди у.

«Ушбу эксперимент учун атайлаб ясалган янги туташтирувчи узеллар бўлғуси учишларда қўлланиладими» деб берилган саволга жавоб қайтариб, доктор Лоу бундай деди: иккала томон буни муҳокама қилиб, мос келувчи туташтирувчи узеллар кемаларга ўрнатилиб бориладн деган битимга келдилар. Жумладан, АҚШ 1979 йилда учиришни мўлжаллаётган қайта-қайта ишлатилувчи «Шатл» системасидаги космик кемани шундай туташтирувчи узел билан таъминлаш мўлжалланади.

Академик Б. Н. Петровга Совет ва Америка кемалари ер куррасининг қайси нуқтаси устида туташади, деган савол берилди. Туташиш кемалар Совет мамлакатининг жанубий районлари устида — Қора денгиз устида учаётган пайтда рўй беради, деб жавоб қайтарди академик.

Журналистларнинг «Совет-Америка биринчи эксперименти кетидан бошқа лойиҳалар ҳам амалга ошириладими» деб берган саволларига доктор Ж. Лоу ва академик Б. Н. Петров СССР Фанлар академияси билан АҚШ НАСА раҳбарлари ўртасидаги бир қанча норасмий учрашувлар чоғида космик орбиталарда ҳамкорликни давом эттириш тўғрисида келишиб олинганлигини маълум қилдилар. Бўлғуси парвознинг муваффақиятли чиқиши космосни тадқиқ этишда бундан буёнги Совет-Америка лойиҳалари учун салмоқли замин яратади, деган умиддамиз, дейишди улар.

Н. ЖЕЛЕЗНОВ,
ТАСС мухбири.

САҲНАДА... ИШЧИ

Урушдан отаси ярадор бўлиб қайтгач, ўғли Сайдулло унинг қуролини қўлига олди.

Венгрия, Польша, Чехословакия каби бир қатор шаҳарларни озод этишда қатнашди. Қизил Армия сафидан 1949 йили қайтганида, унинг кўкрагини бир неча орден ва медаллар безаб турар эди.

Кўп ўтмай у 1-босмахонага печатник бўлиб ишга кирди. Ўша йиллари у отахон Ҳамза театри саҳнасида қўйилаётган «Отелло», «Гамлет», «Ҳамза», «Бой ила хизматчи», **«Майсаранинг иши»** каби бир қатор спектаклларни тез-тез бориб кўрди. Аброр Ҳидоятов, Сора Эшонтўраева, Шукур Бурхонов, Лутфулла Назруллаев, Саъди Табибуллаев каби камолатга етган артистларнинг ижрочилик маҳоратидан лаззатланган йигит қалбида санъатга нисбатан сўнмас муҳаббат уйғонди.

Бу қизиқиш уни Охунбобоев номидаги халқ театрига етаклади. У ерда устоз санъаткорлардан саҳна сирларини ўрганди...

Сайдулла Аҳмедов ҳозирги кунга қадар халқ театри саҳнасида 40 дан ортиқ ранг-баранг, бир-бирига ўхшамайдиган образлар яратди. У яратган «Майсаранинг иши»даги Мулладўст, «Бой ила хизматчи»даги Холмат, «Бургутнинг парвози»даги Жўра, «Мардлар қиссаси»даги Субҳонқул, «Биринчи президент»даги Фармонбой каби образлар талабчан томошабинлар олқишини қозонди.

У саҳнага чиқар экан, образнинг бутун хислатларини, қарама-қаршиликларини, моҳиятини, ички дунёсини чуқур очиб ташлайди. Кейинчалик у секин-аста режиссёрликка ҳам қизиқди. Шавкат Умаровнинг «Тавба», «Илк муҳаббат» каби пьесаларини саҳналаштирди.

1975 йил Сайдулла Аҳмедов ҳаётида унутилмас йил бўлди. Бадиий ҳаваскорлик санъатини ривожлантиришдаги хизматлари учун 1-босмахона печатниги, Охунбобоев номли халқ театрининг артисти Сайдулла Аҳмедовга «Ўзбекистон ССРда хизмат кўрсатган маданият ходими» унвони берилди.

Сайдулла Аҳмедов ўз иш жойида ҳам барчага ўрнак. У—коммунистик меҳнат зарбдори. Ўнлаб шогирдларнинг устози Сайдулла Аҳмедов бу йил 50 баҳорни қарши олди.

С. ҲУСАНОВ.

Суратда: «Майсаранинг иши» спектаклидан кўриниш. Мулладўст ролида (чапдан) С. Аҳмедов.

Автор фотоси.

ЭКСПОЗИЦИЯЛАРДА—ЎЛКА БОЙЛИКЛАРИ

Тошкентдаги табиат музейи бир нечта темаларда янги экспозициялар ташкил этди. «Ўзбекистоннинг фойдали қазилмалари ва улардан фойдаланиш», «Республиканинг маданий ландшафтлари» ва «Ўзбекистоннинг балиқ бойликлари» деб номланган экспозицияларни томошабинлар зўр қизиқиш билан кўздан кечирмоқдалар.

Т. ЮСУПОВ.

ЁШ КИРОВЧИЛАР АНЖУМАНИ

Областимизнинг Калинин районидаги С. М. Киров номли 1-ўрта мактаб делегацияси ёш кировчиларнинг VI Бутуниттифоқ слётидан қайтиб келди. Бу слёт Россия Федерациясининг Киров шаҳрида бўлиб ўтди.

Беш кун давомида республикамиз вакиллари Сергей Миронович Кировнинг сафдошлари билан учрашиб, материаллар тўпладилар. Улар бошқа қардош республикалардан келган пионерларга серқуёш ўзбекистонлик ёш кировчиларнинг ишлари тўғрисида ҳикоя қилиб бердилар, эсдалик совғалари тақдим этдилар.

Мактаб ўқувчилари энди сафар таассуротлари, тўпланган материаллардан С. М. Кировнинг ҳаёти ва фаолияти ҳақида ҳикоя қилувчи музей ташкил этмоқдалар.

М. ШОМАНСУРОВ.

СПОРТ ◆ СПОРТ◆СПОРТ ◆ СПОРТ ◆ СПОРТ◆СПОРТ ◆ СПОРТ ◆ СПОРТ◆СПОРТ

ТЕРМА КОМАНДА ШАЙЛАНМОҚДА

Республика бешкурашчилар терма командаси аъзолари билан суҳбатлашиш қийин бўлди.

Ипподромда машқларни тугатиб, тирга кетишган экан. Лекин, уларни тирдан ҳам топа олмадик. Махсус график бўйича армия спорт клубининг (Тошкент) бассейнида сузиш билан шуғулланишаётган экан.

Бешкурашчиларимизнинг сузиш бўйича устози В. В. Беляев бу ерда шогирдлари билан машқ қилаётган эди.

Машқлар орасидаги кичкина танаффусдан фойдаланиб, терма команданинг катта устози В. В. Збиковский билан суҳбатлашамиз.

— СССР халқлари VI спартакиадасига тайёргарликни анча эрта бошлаб юбордик, — дейди Владимир Владимирович. — Машқ йиғинларимиздан ташқари бир қатор мусобақаларда ҳам иштирок этдик. Қозоғистоннинг очиқ биринчилиги йигитларимиз учун тайёргарлик мактаби бўлди. Биз бу мусобақаларда спартакиададаги асосий рақибларимиз билан куч синашиб кўрдик. Командамиз у қадар юқори ўрин эгалламаган бўлсада, натижалар қониқтирди. Йигитларимиздан Геннадий Чудаев, Михаил Матюнинлар яхши кўрсаткичга эришдилар.

Бешкурашчиларни «рицарлар» ҳам деб аташади. Бу бежиз эмас. Улар бирйўла спортнинг бешта турини эгаллашлари керак. Спортчи тез ва яхши суза билиши, мерган бўлиши, узоқ масофали кроссда енгил атлетикачилардек мусобақалаша олиши, чавандозлик ва қиличбозликдан хабари бўлиши зарур. Бешкураш республикамизда илгари ҳам оммавийлашган бўлсада, айниқса кейинги йилларда сезиларли даражада ривож топди. Г. Чудаев, М. Матюнин, В. Ершов каби маҳоратли спортчилар етишиб чиқди. Лекин, республикамиз областларида спортнинг бу турига ҳамон етарли эътибор берилмаётир. Яқинда Ўзбекистон XVII спартакиадасида бўлиб ўтган мусобақаларда фақат Тошкент, Самарқанд, Андижон ҳамда Сурхондарё областлари вакилларигина қатнашгани шундан далолат бериб турибди.

— Терма команда аъзолари Ўзбекистон спартакиадасида қатнашишмади, шекилли!

— Ҳа, биз спартакиадада қатнашмадик, — изоҳ берди тренер. — Йигитларимизнинг устунлиги шундоқ ҳам ҳаммага маълум. Агар биз мусобақада қатнашиб, ғалаба қилган тақдиримизда ҳам бу шунчаки ютуқ бўлиб қоларди, холос. Шунинг учун биз йилнинг асосий стартлари — май ойининг охири ва июннинг бошларида Ереванда бўладиган СССР халқлари спартакиадаси мусобақаларига тайёргарлик кўришни давом эттирдик. Республикамизда бешкурашчилар мусобақалари ўтаётган пайтда терма командамиз Боку шаҳрида йиғин ўтказди. Биз у ерда мавжуд камчиликларни бартараф қилиш устида ишладик, контроль матчлар ўтказдик.

... Бассейннинг зангори йўлкаларида тўрт йигит ўртасида ўзаро мусобақа қизиб кетган. Улар устозларининг кўрсатмаларига амал қилиб, бир-бирларидан яхшироқ натижа кўрсатишга интилмоқдалар. Уларнинг ҳар бир ҳаракатини диққат билан кузатиб, ён дафтарига нималарнидир ёзиб қўяётган Владимир Васильевич Беляевни суҳбатга тортдик.

— Ҳозир йигитлар 300 метрга эркин усулда тез сузиш устида ишламоқдалар,— деди у.— Биз умумий жисмоний тайёргарлик машқларини тугатиб, энди мусобақа турига кўпроқ аҳамият беряпмиз. Терма командамиз аъзоларининг кайфияти жуда яхши, контроль натижалари ҳам чакки эмас...

Команданинг чавандозлик бўйича тренери Василий Прокофьевич Карбанковни республика спорт комитетида учратдик. От спортини яхши биладиган, ўзи ўтмишда чавандоз бўлган бу киши бор билим ва тажрибасини бешкурашчиларга сидқидилдан ўргатмоқда.

— Чавандозлик билан шуғулланишимизга яхши шароит яратиб берилган, — дейди В. П. Карбанков. — Бинобарин, биз шу ғамхўрликка жавобан спартакиадада яхши натижалар кўрсатишга ҳаракат қиламиз .

Республика бешкурашида қиличбозлик оқсаётган турлардан ҳисобланар эди. Спартакиадага тайёргарлик кўриш давомида шу камчиликни бартараф этиш устида анча иш қилинди. Терма команда аъзолари республика қиличбозлари билан биргаликда машқ қилдилар. Улар билан очиқ учрашувлар, контроль матчлари ўтказдилар. Йигитларга тажрибали қиличбоз Юрий Петрович Раздайбейдин устозлик қилмоқда.

Енгил атлетика кросси, мерганлик машқлари ҳам қизғин бормоқда. Бешкурашчилар пойтахтимизнинг энг яхши спорт базаларида шуғулланиб, маҳоратларини оширмоқдалар. Улар СССР халқларининг VI спартакиадасида кучлилар сафидан ўрин олиб, республика вакилларининг умумий жамғармасига салмоқли ҳисса қўшиш ниятидадирлар.

А. АБДУЛЛАЕВ,
Б. МЎМИНОВ.

Спорт

ВЕЛОСИПЕДЧИЛАР ПОЙГАСИ ТУГАДИ

Уч республика — Германия Демократик Республикаси, Чехословакия ва Польша территориялари бўйлаб ўтказилган велосипедчиларнинг кўп кунлик жаҳон пойгаси тугади. Сўнгги этапда совет спортчиси Валерий Лихачев маррага биринчи бўлиб келди.

Умумкоманда ҳисобида совет велосипедчилари биринчи ўринни эгалладилар. СССР терма командаси сафида тошкентлик халқаро классдаги спорт мастери Александр Юдин ҳам қатнашди.

Шахсий ҳисобда Польша спортчиси Ришард Шурковский биринчи бўлди. Совет спортчиси А. Пиккуус учинчи ўринни эгаллади.

ИРЛАНДИЯ ФУТБОЛЧИЛАРИ ЯНА ЕНГИЛДИ

Киевда СССР терма командасидан мағлубиятга учраган Ирландия футболчилари Бернда Швейцария терма командаси билан учрашдилар. Бу ўйинда ҳам Ирландия футболчилари ён беришга мажбур бўлишди. Учрашув Швейцария командаси фойдасига 1:0 ҳисобида тугади. Шунга қарамай олтинчи группада ҳамон Ирландия футболчилари беш учрашувдан кейин 5 очко билан пешқадамлик қилмоқдалар. СССР ва Туркия командаларида 4 тадан, Швейцария командасида эса 3 очко бор.

СПАРТАКИАДА ДАВОМ ЭТАДИ

Ўзбекистон XVII спартакиадаси ниҳоясига етиши билан ўқувчиларнинг республика XXIV спартакиадаси старт олди. Ўтган шанба куни Марказий «Пахтакор» стадионида ўқувчилар спартакиадаси байроғи кўтарилгунга қадар бир қатор спорт базаларида дастлабки мусобақалар бўлиб ўтди. Волейболчилар Фарғонада, футболчилар Самарқандда, шахматчилар Наманганда, бадиий гимнастикачилар, сувга сакровчилар, қиличбозлар, баскетболчилар Тошкентда беллашмоқда.

Спартакиада байроғи кўтарилгандан кейин акробатлар, гимнастикачилар, мотоциклчиларнинг кўргазамали чиқишлари ғоятда чиройли бўлди. 100 метрга бўлган дастлабки югуришлардаёқ юксак натижа кўрсатилди. П. Воробьев бу масофани 10,6 секундда югуриб ўтиб, шахсий рекорд ўрнатди.

Дастлабки турлардан сўнг Тошкент шаҳар командаси спартакиадада пешқадамлик қилмоқда. Мусобақалар 30 майгача давом этади.

ХАСКА

Қуда томонлар розилиги олинди. Ёшлар учрашиб гапни бир ерга қўйишса бас.

Куёв бўлмиш заводда смена мастери, келин бўлмиш институтнинг сўнгги курсида студент.

Биринчи учрашув шанба кунига тайинланди. Йигит айтилган жойга эртароқ келди. Атрофга олазарак қараб қўйгач, уёқ-бу ёққа юриб турди. Қиз ҳам кечикмади. У осмондан тушгандек бирдан пайдо бўлди.

— Ассалом...

— Яхши келдингизми,— йигит ўзи томон чўзилган чиройли бармоқларни кафти орасига олди.

Қиз ийманиб туриб «раҳмат», деб қўйди. Хиёбон йўлкасида ёнма-ён боришаркан, икки ёшнинг қалби кабутар боласидек типирчиларди. Ниҳоят, йигит гап бошлади:

— Уйингиздагилар яхши юришибдими? Ўқишингизда қийналмаяпсизми?

Қониқарли жавоб олгач, йигит қизни мороженоехонага бошлади. Иккалаларининг ҳам гапидан бол томарди. Сўз орасида йигит:

— Яхши кино кетаётган экан, тушмаймизми? — деди.

Қиз ғалати жавоб қилди:

— Ресторанда ўтирганимиз яхши эмасми?

Биринчи таклифни ўзгартириб ёки рад қилиб бўлмасди.

— Майли, жуда соз, ресторанга борамиз...

Боришди. Катта зал гавжум. Оркестр авжида эди. Йигит чекароқдаги столни мўлжаллаб бораётган эди қиз ўртароқдагисига ишора қилди. Ўша ерга ўтиришди. Овқатни қиз буюрди. Қора икрадан тортиб асетра балиғигача — ҳамма нарса буюрилди. Бир пастда стол усти нозинеъматга тўлиб кетди.

— Бир бутилка коньяк...

— Иккимизга кў...— йигит бир нима демоқчи эди, қиз уни тўхтатди.

— Вой, қўрқманг, дадамлар берган пул сумкамда турибди...

Йигит жим бўлиб қолди. У ҳали ўзини ўнглаб ҳам олмаган эди, коньяк келтириб қўйилди.

Ичилди, ейилди, танцага тушилди. Ташқарига чиқишганда қоронғи тушган, шаҳар кўчаларида чироқ ёниб ҳаммаёқни мунаввар қилиб юборганди. Қиз йигитнинг пинжига кириб олган, атрофдагилардан ийманишни бир чеккага йиғиштириб қўйган эди.

Боя у, биринчи рюмкадан кейин, йигитдан сўраганда, йигит:

— Ҳимм... Номимиз Қурбонали, — деб жавоб берганди.

Шунда қиз:

— Қурбонали, деб чўзиб ўтирасизми, Алка деяқолганимиз тузук, қаршимасмисиз? Мана менинг исмим Хосият, ўзимга сираям ёқмайди. Дугоналарим Хаска дейишади. Мана бу бошқа гап.

Икки ўртадаги розиликка кўра бир зумда Алка, Хаска деган икки зот пайдо бўлди.

Хаска ҳали-бери уйига кетишни ҳаёлига ҳам келтирмасди. У сал нарироққа боргач қўлини йигитнинг елкасига ташлади. Сумкасини Алканинг кифтига осиб қўйди. Шабадага чиқилгач, коньяк ўз кучини кўрсатаётган эди. Хаска шеригига сўз бермас, ҳали кино, ҳали ресторан, ҳали театрдан сўзларди. Алка бир-икки марта ўқишдан гап очган эди у:

— Фу...у, дарс жонимга теккан. Нега институтда ўқишни беш йил қилишган? — деди юзларини буриштириб. — Дадамлар айтдилар, бир амаллаб дипломингни олиб берсам марра сеники, деб. Нима ҳам қилардим? Дипломимни Сизнинг уйингиздаги қутичада сақлайман-да...

Қурбонали кулиб юборди. Шундай бўлса ҳам гап ташлади:

ҲАЖВИЯ

— Балки ишга киришга тўғри келар...

— Нима-нима, вой анави йигитни қаранг! Бераҳим экансизку, — деди у ва йигитнинг юзига секин шапатилаб қўйди.

Хаска уйга қайтиш ҳақида ўйламас, Қурбонали бу тўғрида шама қилса, эшитмасликка олар, гапни бошқаёққа бурарди.

Вақт алламаҳал бўлиб қолди. Кўчаларда одамлар сийраклашди. Вақт ўтган сари Қурбоналидаги севги томирлари биттадан узилиб борарди. Чунки Хаска йигитни ярим кундаёқ «ўзиники» қилиб олганди. Гап-сўзлар бачканалашиб меъдага тегарди. Бургут тирноқлар Қурбоналининг бўйнига, ёноқларига ботиб борарди. Хаска ўзининг кимлигини намойиш қилиб қўяётганлигига фаҳми етмасди.

Ниҳоят, тун яримдан оғганда уйи эсига келиб қолди. Шу вақтгача йигитлик орияти учун индамай юрган Қурбонали дарров «хўп» деди. Хайрлашаётганларида Хаска:

— Уйингиздагилар билмай қўяқолсин эртага соат олтида, кечаги жойда учрашсак...

— Хўп бўлади, — деди йигит, — Хайр, Хосиятхон...

* * *

— Гуд-бай, Алка...

Қурбонали кечаги воқеани уйидагиларга гапириб берди. Ота-оналари ёқаларини ушлаб «ё, тавба» дердилар, холос. Охирида у «менга Хаскалар керак эмас», деди чўрт кесиб ва заводга шошилди.

* * *

Хаскалар ҳаётимизда кам, аммо бор. Уларнинг «одоби» ҳатти-ҳаракати, қилиғи ғоят юқумли. Бугун битта қиз калта кўйлак кийиб, чиқса, эртага тўртта бўлади. Бугун бири шампань ичиб ўтириб, сигарет тутатса, эртага етти-саккиз бўлиб кўпаяди. Кўча-кўйда, бекатларда, умуман одамлар кўзи олдида бир-бирларининг елкасига қўл ташлаган, қўлини белидан ўтказиб олиб, беандишалик билан юрган ёшларни учратамиз. Бу кўринишнинг муҳаббатга, маданиятга нима алоқаси бор?!

Хаскалар ҳеч вақт йигитларнинг чин муҳаббатини қозона олмайдилар.

С. МАҲКАМОВ.

Редактор
А. ИСМОИЛОВ.

РАССОМ ХАНДАСИ

— Хўп, дедим-ку, опажон, ўзингиз ҳам эринмаган экансиз-да, олти ойдан бери қатнайсиз-а...

— ТАРБИЯЧИ: — Нега боғчага қўғирчоқ олиб келдинг, болаларнинг кўнглини бузиб...

— Бу гал кимнинг дарвозасига?
— Бизга барибир эмасми, гол бўлди шекилли...

А. Ҳолиқов чизган расмлар.

РЕКЛАМА • ЭЪЛОНЛАР

ТЕЛЕВИДЕНИЕ

БУГУН

БИРИНЧИ ПРОГРАММА. 10.00— МОСКВА. 17.00 — ТОШКЕНТ. 17.10 — Мультфильм. 17.30 — Қувноқ стартлар. 18.45 — **«Ахборот».** 19.00 —**Футбол: «Пахтакор» — «Торпедо».** 19.45 — Халқ номзодлари. 20.05 — Турмуш ва маданият. 20.35 — **«Ахборот».** 20,55 — Пиллачиларнинг меҳнат рапортлари. 21.15 — Концерт. 22.00 — **«Вақт».** 22.30 — **«Олтин водий».** **ИККИНЧИ ПРОГРАММА.** 9.55 — ТОШКЕНТ. 10.00 — Янгиликлар. 10.10 — Мультфильм. 10.20 — Концерт. 10.50 — Экран ҳандаси. 11,30 — Ота-оналар учун консультация. 12.00— Спорт кундалиги. 12.30 — Ота-оналар учун консультация. 13.00 — Ўқув кўрсатувлари. 17.00 — МОСКВА. **Хоккей: «Крылья Советов» — «Динамо»** (Москва). 19.15 — Янгиликлар. 19.30 — Мультфильмлар. 20.10 —**Мўъжизасиз мўъжизалар.** 21,10 — **Африкадаги саргузаштлар** (бадиий фильм). 22.00 —«Сиҳат-саломатлик». 22.30 — **«Артлото».** 23.55 — Эркин кураш бўйича Европа чемпионати. **УЧИНЧИ ПРОГРАММА.** 16.15 — **ДУШАНБА КУРСАТУВЛАРИ.**

ТЕАТР

НАВОИЙ НОМЛИ ЎЗБЕК ДАВЛАТ АКАДЕМИК КАТТА ТЕАТРИДА — 24[V да **Анна Каренина,** 25[V да **Золушка** (кундузи), **Чио-чио-сан** (кечқурун), 27[V да **Севги тумори.**

ҲАМЗА НОМЛИ ЎЗБЕК ДАВЛАТ АКАДЕМИК ДРАМА ТЕАТРИДА — 24[V да **Комиссия,** 25[V да **Оқшомдан тушгача,** 27[V да **Паранжа.**

МУҚИМИЙ НОМЛИ ЎЗБЕК ДАВЛАТ МУЗИКАЛИ ТЕАТРИДА — 24[V да **Сув келтирган азиз,** 25[V да **Ажаб савдолар,** 26[V да **Ҳижрон.**

ОБУНАЧИЛАР ДИҚҚАТИГА!

1975 ЙИЛНИНГ ИККИНЧИ ЯРИМ ЙИЛЛИГИ УЧУН МАРКАЗИЙ, РЕСПУБЛИКА, ОБЛАСТЬ, ШАҲАР ГАЗЕТА ВА ЖУРНАЛЛАРИГА

ОБУНА ДАВОМ ЭТМОҚДА

ОБУНА — «СОЮЗПЕЧАТЬ» агентликларида, алоқа бўлимларида, иш ва ўқиш жойидаги жамоатчи матбуот тарқатувчилар томонидан қабул қилинади.

«СОЮЗПЕЧАТЬ» бошқармаси.
Ўзбекистон ССР Алоқа министрлиги.

ҲУРМАТЛИ ХАРИДОРЛАР!

Тошкент шаҳар ижроия комитетининг

БОШ САВДО БОШҚАРМАСИ
25 МАЙ ЯКШАНБА
ва
26 МАЙ ДУШАНБА КУНЛАРИ
ТОШКЕНТ ШАҲРИДАГИ ҲАММА САНОАТ МОЛЛАРИ МАГАЗИНЛАРИ
ОДАТДАГИДЕК ИШЛАШИНИ БИЛДИРАДИ
«УЗТОРГЕКЛАМА».

КИНО

Очкўзликка қарши маккорлик — САНЪАТ САРОЙИ, НАВОИЙ номли, «НУКУС», «ЎЗБЕКИСТОН», ҲАМЗА номли (кундуз ва кечқурун).

Софдил; сўнгги ўқ — «ТОШКЕНТ СОВЕТИНИНГ 50 ЙИЛЛИГИ», «ҚОЗОҒИСТОН», «ДРУЖБА», «ВОСТОК», «КОМСОМОЛ 30 ЙИЛЛИГИ», «МОСКВА» (кундуз ва кечқурун).

Катта аттракцион — **«ЧАЙКА»** (кундуз ва кечқурун).

Тошкент область ижроия комитетининг область план комиссияси коллективи область план комиссияси раисининг ўринбосари А. М. Фаёзовга акаси

Мирсалим МИРФАЙЗИЕВнинг

вафот этганлиги муносабати билан чуқур таъзия изҳор қилади.

ТОШКЕНТ ҲАҚИҚАТИ

Орган Ташкентского обкома КП Узбекистана и облисполкома

БИЗНИНГ АДРЕС: 700029, ГСП, Тошкент, «Правда Востока» кўчаси, №26. ТЕЛЕФОНЛАР Коммутатор — 330249 дан 330258 гача. Эълонлар — 338142.

Р—02464. Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети нашриётининг босмахонаси, Тошкент шаҳри. Индекс 64634. Б—3481.